

PIK XLIII Ч. 5 ТРАВЕНЬ

— 1986 —

MAY No. 5 VOL. XLIII

НАШЕ ЖИТТЯ

OUR LIFE

ВИДАЄ СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ — PUBLISHED BY UNWLA, INC.

НАШЕ ЖИТТЯ

OUR LIFE

PIK XLIII Ч. 5 ТРАВЕНЬ — 1986 — MAY No. 5 VOL. XLIII

ЗМІСТ

Слід зрівноважувати нашу щедрість	1
В. Голобородько. Посіяла мати	1
І. Кедрин. Симон Петлюра	2
Я. Панчук. Ольга Петлюра	5
Що згадуємо в травні?	6
Г. Пащенко. Згадка про далекі дні	7
Л. Коленська. Віра Вовк	8
Х. Годів-Юзич. Калейдоскоп жіночого життя	11
Ю. Залізник. Олена Залізник	12
М. Кукуруза-Король. Жінка — диригент	15
Що читати? В. Колос. Із Бабусиноного фартушка	16
На організаційні теми. І. Чайківська. Члени у відділах США	17
Вісті з Централі	18
Фонд ім. О. Лотоцької	18
Українська жінка у двох світах	19
Х. Навроцька. Практичні поради	20
Our Life	
O. Z. Melnyczuk. <i>The Ukrainian Mother</i>	21
News from UNWLA Headquarters	23
I. Chajkowskyj. UNWLA Organizational Concerns	24
N. Nynka. <i>Ukrainian Woman in Two Worlds</i> (1986 Conference)	25
M. Waszynsky. <i>The Adventure of Scent</i>	26
Cook's Corner. <i>Phyllo — Quick and Modern</i>	27
Х. Навроцька. Наше харчування	28
Хроніка округ. Північний Нью-Йорк	29
Допис округи. Округа Чикаго	31
Річні збори (1, 47, 73, 77, 84)	32
УМ: Пожертви	33
Будівельний фонд	33
Замість квітів	33
Пресовий фонд: Замість квітів	35
Стипендійна акція США	36

ГОЛОВНА УПРАВА США РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ "НАШОГО ЖИТТЯ"

108 Second Ave.
New York, N. Y. 10003 Редактор Ольга Лісківська
Tel. (212) 533-4646 Tel. (212) 674-5508

Український Музей — 203 Second Ave., New York, N. Y. 10003 Tel. (212) 228-0110

Редактор — Ольга Лісківська
Редактор "Our Life" — Марта Бачинська
Мовна редакція — Наталя Лівіцька-Холодна

На обкладинці: "Муза". Олія. Анатолій Коломиєць. (Із збір-
ки подружжя Дичій)
Cover: *Musa. Oil. Anatole Kolomayets. (Collection of Mr. and
Mrs. Dychie)*

"Second-Class Postage Paid at New York, N. Y. and at additional mailing
offices"

Copyright 1983 Ukrainian National Women's League of America, Inc.
International Copyright Secured — All Rights Reserved

Published in U.S.A.

ЕКЗЕКУТИВА

Іванна Рожанковська	— голова
Марія Томоруг	— 1-ша заступниця голови
Марта Данилюк	— 2-га заступниця голови для справ організаційних ✓
Лідія Гладка	— 3-тя заступниця голови для справ культури ✓
Марта Хомяк	— 4-та заступниця для справ зв'язків
Любомира Артимішин	— протоколярна секретарка
Марія Савчак	— кореспонденційна секретарка
Розалія Полчі	— англійська секретарка
Александра Кіршак	— скарбничка
Іванна Ратич	— фінансова секретарка
Ірена Куровицька	— вільний член
Марія Радович	— вільний член

РЕФЕРЕНТУРИ

Любов Волинець	— музейно-мистецька ✓
Ліда Черник	— суспільної опіки ✓
Анна Кравчук	— стипендій
Анна Максимович	— пресова

ГОЛОВИ ОКРУЖНИХ УПРАВ

Ірина Лончина	— Дітройт
Марія Кондраг	— Філадельфія
Надія Савчук	— Нью-Йорк
Марія Крамарчук	— Північний Нью-Йорк
Ольга Тритяк	— Нью Джерзі
Тетяна Сіпецька	— Огайо
Марія Наваринська	— Чикаго
Евстахія Матвієнко	— Нова Англія
Теодозія Кушнір	— Південний Нью-Йорк

КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ

Ірена Кіндрачук	— голова
Евгенія Новаківська	— членка
Анна Сафіян	
Ольга Літепло	— заступниця
Леся Гой	— заступниця

ПРЕДСТАВНИЦТВА

"НАШОГО ЖИТТЯ"

АНГЛІЯ:

Ukrainian Booksellers, 49 Linden Gardens
Notting Hill Gate, London W 2

АВСТРАЛІЯ:

"Library & Book Supply"
16a Prospect St.
Gleroy, W9, Victoria
Australia

ФРАНЦІЯ:

Daria Melnykovych
c/o N. 7 887 93 de Paris
26 rue de Tercy, Paris 18-2.
France

НІМЕЧЧИНА:

Ukrainischer Frauenverband
Haus der Begegnung
8 Munchen 5, Rumfordstr. 21

Слід зрівноважувати нашу щедрість

Перед нами одне з останніх чисел "Нашого Життя", яке ми з увагою перечитали "від дошки до дошки". Однак ми зосередилися не так на цікавих статтях і гарному оформленні, як на двох кінцевих сторінках, яким звичайно присвячуємо мало уваги. Вони для пересічного читача також не цікаві, хіба що може знайти серед інших і своє прізвище. Ці дві сторінки містять довгі списки жертводавців на різні цілі зв'язані з працею Союзу Українок. Справді, слід високо оцінити жертвенність нашої громади, яка щедрою рукою дає на кожну потребу. Зокрема з подивом і захопленням перечитуємо пожертви на стипендійну акцію СУА для наших братів і сестер у Бразилії. У числі, що лежить перед нами, список вplat одного місяця — а який же він імпозантний: 30,000 доларів — один жертводавець, 10,000 — інший, а далі йдуть цілі списки таких, що дали по кілька тисяч чи по кілька соток чи десятків. Лише на самому кінці списку находимо скромне число тих, що пожертвували по 10 доларів. Значить — українське серце вміє бути широко відкритим для потребуючих і розуміє добре, як важко численним родинам українських селян пробиватися до кращого життя в економічно занедбаній Бразилії.

А все ж із великою вдячністю за щедрість нашої громади на ту ціль, ми не могли не зробити порівняння з списком пожертв на пресовий фонд журналу. У ньому ж бо найвища сума пожертви не доходить 15 доларів, а список виносить заледве 13 прізвищ! І саме порівнюючи ці два списки, у нас виникло неприємне почуття недооцінки нашими членами своєї ролі в організації. Чи справді можливе, щоб так мало було зрозуміння конечности продовжувати видання нашого жіночого журналу? Чи здають собі читачі справу з того, скільки сьогодні коштує видавання такого журналу і скільки треба, щоб його надалі видавати? А взагалі чи можна думати про успішну працю СУА без свого журналу?

Безперечно, поміч дітям у Бразилії є дуже потрібна річ і стипендії допоможуть виховати десятки молодих українських людей. Але нам належить дбати так само про наші справи тут, — а то може статися, коли ті, на виховання яких ми щедро складаємо, не зможуть порозумітися українською мовою з своїми жертводавцями. На превелику біду, ми бачимо, як на наших очах застрашаючо зменшується вживання рідної мови серед американських українців і, що особливо прикро, українські матері щораз менше поважно ставляться до цієї проблеми. Вистачить побувати на сходинах, засіданнях, в коридорах школи українознавства, щоб почути якою мовою порозуміваються українські жінки поміж собою та з своїми дітьми. І тому так важливим є мати й читати свій журнал в українській мові й принаймні тим способом її краще зберігати.

Яка неспівмірність у тому, коли ми протестуємо проти русифікації в Україні, а самі добровільно піддаємося з легким серцем американізації! Ми вболіваємо, що в Україні щораз менше українських журналів і книжок, а самі нічого не хочемо робити, щоб ці журнали й книжки були тут, де їх ніхто не заброняє.

Правда, нічого не є ближче людині як безпосередня поміч своєму ближньому, це ж християнська засада, але часом треба поставити на другу терезку майбутнє наше і наших дітей і зрівноважити нашу щедрість.

Посіяла мати
на дорозі жито.
Сміялися сусіди,
що жито не зійде:
да де твій, мати, розум подівся,
щоб на дорозі урожай уродився!
Ой, виходила мати
на дорогу жито жати:
засвітився у руці серпochок —
ліг на стерню за снопочком снопочок.

Ставали сусіди над тинами,
хитали по вітру головами,
ховали в кишені руки,
розмовляли, як ті круки:
усе життя пережили —
а такого не бачили,
бо де то було видно-чутно,
щоб на дорозі урожай
уродився

ВАСИЛЬ ГОЛОБОРОДЬКО

СИМОН ПЕТЛЮРА

П. Холодний. Симон Петлюра. 1936 р.
P. Cholodny. Simon Petliura. 1936

В цьому році, в місяці травні, кінчається 60 років з дня трагічної смерті отамана Симона Петлюри, який згинув у Парижі від куль большевицького висланника Шльоми Шварцбарта.

Большевицька нагінка на українців продовжується до цього часу. Чужомовна преса й засоби масової комунікації дуже часто подають наклепи на добре ім'я українців та перекручують історичну правду, перекреслюючи право українського народу на його самобутність і самостійність.

Симон Петлюра був цивільною людиною, за фахом журналіст. За царського режиму, коли було заборонене українське друковане слово, був редактором газети "Украинская Жизнь" у Москві. За Першої світової війни працював у невідомій в Західній Україні установі "Союз Земств", що був допоміжною організацією для війська на фронті. Коли почався процес українізації військових частин на так званому південно-західньому фронті, Петлюра був одним із делегатів на Першому військовому З'їзді у Києві у травні 1917 року. Звернув на себе увагу своїм палким виступом як речник потреби сильної української збройної сили. Відомо, що Українська Центральна Рада складалася з делегатів різних партій, установ і організацій і щораз доповнювалася новими членами українського активного революційного руху. Симон Петлюра став членом Української Центральної Ради, а коли створився її перший Секретаріат, зав'язок майбутнього уряду, він став секретарем військових справ. Коли, вже після упадку Гетьманату, в Україні створилася, як верховна влада, Директорія з 5-ти членів і коли голова Директорії, Володимир Винниченко, зрікся — Симон Петлюра став головою Директорії з титулом Головного Отамана військ і фльоти української Народньої Республіки. І Симон Петлюра, цивільна людина з освітою Духовної семінарії у своїй рідній Полтаві, став символом збройної боротьби за українську державність. Це тому, що був індивідуалістом високої класи — Симон Петлюра став наче явним символом української державности. Як під кінець існування української гетьманської державности термін "мазепинець" означав українського патріота-самостійника, так і тепер термін "петлюривець" став почесною назвою для всіх, що прагнули української, ні від кого незалежної, державности. І як в усіх православних церквах аж до вибуху революції проклинали Івана Мазепу як зрадника російської імперії так само досить було доносу на будь-котрого українця, що він "петлюривець", щоб його арештували й розстріляли. В усіх большевицьких довідниках Симон Петлюра це "бандит" і "ворог народу", але для українців Симон Петлюра це світла постать української визвольної війни-революції у 20-му столітті, це світла постать всієї історії України.

Симон Петлюра (як і Євген Коновалець) був типовим прикладом, як революція виносить наверх людей, що про них раніше мало хто знав та які належали до гуцї сірих громадян. Симон Петлюра був дитиною революції і революція вписала його ім'я безсмертними літерами в історію України. І тому Петлюра ще за свого життя був зненавджений московським ворогом України й в очах кремлівських

володарів був небезпечним також як політичний емігрант, коли в листопаді 1920 року перестав існувати регулярний воєнний фронт у війні Моковщини проти України.

Симон Петлюра подався до Варшави і тоді, в 20-их роках, багато українських патріотів, особливо галичани, називали Петлюру "зрадником", бо він нібито "запродав" Польщі західньо-українські землі включно з Галичиною. Не мав чого запродувати, бо Польща з уповноваження від Найвищої Ради в Парижі з 25-го червня 1919 року окупувала була вже цілу територію Галичини по Збруч. Заходи Петлюри приєднати Польщу для союзу з Україною на базі спільного протимосковського фронту були відновленням концепції гетьмана Івана Виговського і його генерального писаря Івана Немирича, які у 1658 році уклали з Польщею за короля Яна Казимира Гадяцький договір. Заходи Симона Петлюри і його міністра закордонних справ Андрія Лівичького та інших найближчих дорадників, щоб відновити концепцію українсько-польського союзу увінчалися постільки успіхом, що 21-го квітня 1920 року підписано так звану Варшавську конвенцію, в якій Польща визнала Українську Народну Республіку. У засекреченому додатку до того договору з 24-го квітня 1920 р. сказано про військову допомогу, яку Польща зобов'язалась дати Україні для дальшої війни проти Московщини. Безпосереднім вислідом тієї Варшавської конвенції був спільний воєнний польсько-український похід на схід, який мав світлу хвилину здобуття Києва 5-го травня 1920. Але вже 10-го червня 1920 р. почався відворот з Києва бо большевицька кіннота Будьонного переплила, як колись бувало за татарських часів, Дніпро на південь і на північ від Києва, а польсько-українському військові грозило оточення. Почався відворот аж на територію Польщі.

Текст Варшавського договору з 21-го квітня 1920 року був поганий, бо Україна виступала у переговорах за той договір не з позиції сили, а з позиції слабости. Польський союзник України був поганий, бо не дотримав своїх зобов'язань із додатку до Варшавського договору про активну поміч для створення на звільненому від большевиків Правобережжі бодай трьох українських дивізій. Замість виконати ту постанову поляки поводитися на Правобережжі як у ворожій країні. Крім того — як у 18-му столітті за гетьмана Виговського так і тепер у 20-му ст. — союз України й Полщі проти Росії був непопулярний як у Польщі, так і в Україні. І тому той останній українсько-польський союз проти Росії провалився.

Історія не повторяється — хто твердить інакше не знає історії тільки повторює автоматично зачуті фрази, які не мають наукової основи. В історії бувають паралелі, бо інші часи й інші обставини виключають повторення такої самої події. Буває відродження тієї самої концепції, тієї самої ідеї, яке проявляється у подібності. Такою паралелею Андрусівського договору (1667 р.) був Ризький договір з 18-го березня

1921 р., який перекреслив польсько-українського протиросійського союзу. Натомість прийшов знову поділ України поміж Росією і Польщею.

Очевидно, Симон Петлюра з підписанням Ризького договору перестав бути союзником Польщі, перестав бути головою заприязненої чи союзницької держави. Петлюра став політичним емігрантом, не вигідним для польського уряду, який знайшов собі контрагента у постаті большевицької Росії. Формально у Ризі підписано договір також з Українською Соціалістичною Радянською Республікою, але це була декорація, — насправді Польща перестала цікавитися Україною, як державно-політичним чинником у Східній Європі. Вона погодилася на концепцію, яка була однаково прийнятною як для історичної шляхетської верстви так і для нової партії націоналістів Романа Дмовського, що Схід Європи повинен належати Росії і Польщі — коштом України, Білоруси й Балтицьких країн. І тому, Петлюра перейшов із статусу голови союзницької держави на статус приватного політичного емігранта. Варшава була, як резиденція Петлюри, хоч тільки скромного політичного емігранта, занадто близько України, де ім'я Симона Петлюри було — для большевиків — дуже небезпечним. І тому, на вимогу советського уряду польський уряд "попросив" Симона Петлюру виїхати з Польщі.

Але сталося так, що в травні 1926 року Юзеф Пілсудський, який жив на добровільному "вигнанні" у своєму маленькому маєтку Сулеюфку, перевів у Польщі збройний переворот. Він уважав, що створення нового польського уряду з національних демократів (ендеків — скрайня шовіністична польська партія з орієнтацією на Росію) це провокація і, маючи величезний авторитет у польському війську, пішов збройним походом проти Варшави. До зудару не прийшло, обійшлося без проливу крові, і маршал Пілсудський, колись перший "Начальник держави" відродженої Польщі, тепер не захотів титулу президента держави, але став фактичним диктатором "післятравневої" Польщі. Для Москви це була страшенню неприємна подія, яка спричинила справжній алярм: а що, як відродиться концепція пакту Петлюри і Пілсудського з 1920-го року яке може загрозити Росії новим союзом Польщі й України?! У травні 1926 року, ніхто навіть із найбільш авторитетних польських — а не то московських — політиків не міг передбачити, що Пілсудський змінить свій колишній соціал-демократичний ліберальний світогляд, і забуде про свою минувшину антиросійського революціонера. Тоді, у травні 1926 року над Кремлем зависло мариво відродження польсько-українського союзу проти Росії. Тому треба було звести з цього світу Симона Петлюру. Москва здавала собі досконало справу що ім'я Симона Петлюри є наче державницько-самостійницький прапор для всіх українців, вона знала, що Петлюра тримається, як емігрант, закону з 12-го листопада 1920 року, прийнятого ще на українській землі, про безперервність влади УНР,

— про безперервність існування легального уряду УНР, хоч і на чужині.

Той закон потвердив перший український еміграційний парламент, Рада Республіки у Тарнові з 3-го лютого 1921 року. Петлюра зліквідував Раду Республіки й створив новий апарат закордонного уряду УНР, але цей еміграційно-закордонний уряд існував і Симон Петлюра був для всіх українських патріотів все Головним Отаманом — хоч би без дійсної влади.

Москві треба було позбутися Симона Петлюри, як небезпечної політичної фігури. Таке було і є політичне тло трагедії, яка відігралась 25-го травня 1926 року на розі двох вулиць Парижу. Стріляв большевицький агент Шльом Шварцбарт, який нібито мстився за жидівські погроми, що їх нібито переводив в Україні Симон Петлюра. Диявольсько-хитрий і злочинний маневр режисерів того вбивства прагнув за одним махом не тільки звести з цього світу Петлюру, але й опоганити його ім'я, здискредитував його в очах чужинців і самих українців. Цей маневр вдався тільки в невеликій частині, бо на судовому процесі проти Шварцбарта (його боронив видатний член французької комуністичної партії Торез) звільнили його від вини й кари. Такий ганебний присуд паризького суду виправдували різними обставинами. Поперше, це вже була наче традиція французьких судів завжди ставати по стороні підсудних, а не прокуратури — це залишок ще Великої французької революції. Подруге, Франція у 20-их рр. була русофільська, комуністи й анархісти мали там куди більші впливи, як українці. Шварцбарт виступав як речник покривджених і переслідуваних, — тоді ще панувала повна ігноранція щодо справ французької анархістичної партії Східної Європи, зокрема було мінімально друкованої французької літератури про Україну. Сьогодні вже не тільки українські друковані твори, але й твори самих жидів, як Самуеля Гольдельмана, Арнолда Марголіна й історика Шіппера і багатьох інших стверджують, що Симон Петлюра — колишній соціал-демократ був стовідсотковим гуманістом, автором перекладу на українську мову драми російського письменника Чірікова "Євреї" з своїм надзвичайно прихильним і співчутливим для жидів власним "Вступом". Відомо вже, що Петлюра, ще як секретар військових справ, видав наказ проти погромів 15-го листопада 1917 року і згодом, як Головний Отаман видав славетний наказ ч. 31 (26-го серпня 1919 року) з різким осудом погромів, як діла провокаторів та з загрозою найсуворіших кар проти погромників. На підставі того наказу багатьох погромників таки розстріляли.

Вбивство Симона Петлюри розминулося з ціллю його авторів. Наче за помахом магічної палочки змовкли й зникли всі дотеперішні критичні голоси проти Петлюри з українського боку. Симон Петлюра вкрився авреолею мученика ідею української державности. Його прославляють, як національного героя, але це невірно. Автор цих рядків не раз звертав

увагу, що героїв в історії України було багато, але державних мужів було мало. Героями є ті, які наражують себе на смерть — і вмирають — в ім'я якоїсь ідеї. Героями були за терміном Михайла Грушевського "українські тернопільці" — бійці з-під Крут, героями були розстріляні большевиками під Базаром 359 вояків, які воліли згинуть, як перейти до червоної армії, могилами безіменних героїв засіяна вся територія великої і просторої української землі. Але правдивих великих зрілих державних мужів мало було за всі три періоди державности України: у князю, козацькому та новітньому періодах. Симон Петлюра, став у процесі своєї революційно і державницької праці справжнім державним мужем. Він згинув у політичному атентаті тому, що був небезпечний для Росії, як символ української збройної боротьби і як живий приклад існуючої української державности.

З убивством Симона Петлюри не закінчилась ведена проти українців Москвою боротьба всіма можливими способами. Вона триває по нинішній день. В 1926 році Москва скористувалася Шварцбартом, у 1986-му році далі користується співпрацею і послугами віденського центру "ловця воєнних злочинців" Візентала. Проти українців ведеться нагінка, як ніби проти антисемітів, як воєнних злочинців, як тих, що вбивали жидів. І це ганьба, що західні демократичні суди приймають "докази" московського ГПУ — цинічно пофальшовані "документи".

Великою є українська народня мудрість. Одна з тих мудрих правд каже, що "брехнею далеко не заїдеш". Можна осягати брехнями, повторюваними раз-у-раз небулицями тимчасові пропагандивні користі, — на довшу мету такі методи мусять кінчатися банкрутством. З перспективи всесвітньої історії — десятки й навіть сотні років це короткий період історією записуваного часу, який триває вже від поверх 6,000 років пер. нар. Христа по нинішній день і триватиме поки існуватиме світ і людський рід. Україна переживала вже безліч трагедій, почавши від зруйнування Києва Андрієм Боголюбським 1169 року, почерез татарські наїзди, наїзди турків і за володіння польської шляхти й за царату і за влади Гітлера з його опричників Еріхом Кохом і від воюючого комунізму та різних кривавих розправ, що їх чинили різні Єжови й штучний голод і терор по нинішній час. І все це минеться бо кругло 40-мільйонового народу з тисячолітньою християнською культурою знівечити не можна. Можна послабити його волю, можна послабити почуття національної гідности й гордості, як це ми помічали в явищі "неутральних" і помічаємо далі, але не можна знищити народу. Тому треба слухати мудрої Лесі Українки і проти віри вірити та проти надії сподіватися і треба слухати мудрого Тараса, який — хоч поет — був творцем української політичної державницької думки й своїм пророчим словом заповідав загин ворогів та перемогу української правди.

ОЛЬГА ПЕТЛЮРА 1885-1959

В травні 1986 р. українці у вільному світі відзначатимуть 60 ліття трагічної смерті Головного Отамана УНР. Разом з тим годиться нам, українським жінкам, згадати вірну подругу його життя Ольгу, тим більше, що в грудні минулого року, без особливої згадки в нашій пресі непомітно проминуло 100 років від дати її народження.

Ольга Опанасівна, як залюбки називали її сучасники, народилася в селі Малій Дівичі, недалеко Прилук в родині вчителя Опанаса Більського. Мати її була дочкою священика. Батько помер рано, а мати, як діти попідростали й треба було їх учити, переїхала з ними до Прилук. Тут Ольга ходила до гімназії, а по її закінченні працювала учителькою молодших клас у тій же гімназії. Опісля учителювала в Києві в приватній жіночій гімназії Жеребцової. Мешкаючи в Києві, бувала в родині Порців і там познайомилась з Симоном Петлюрою. Це було в 1908 році, а в 1910-му одружилася з ним.

В листі до своєї подруги шкільних літ, Наталі Дорошенко-Савченко, пише: "Після вінчання ми переїхали до Петербургу, а через рік до Москви, де Симон редагував журнал "Украинская Жизнь". Тут в Москві ми обоє пірнули в роботу української громади з усією енергією. Тут же в 1911 році народилася єдина наша доня Лариса-Леся".

Наталія Дорошенко-Савченко в своєму дописі, поміщеному в журналі "Прометей", згадує свою одноклясницю, Ольгу Більську, як дівчину з дуже лагідним і милим обличчям, але не по літах поважну, яка ніколи не брала участі в дитячих, а опісля юнацьких витівках і забавах. Була вона однак дуже доброю подругою, завжди готовою кому небудь допомогти.

Мало радості зазнала в житті, а ставши дружиною голови держави й Отамана Військ УНР, залишилась такою ж скромною, лагідною і привітною жінкою громадянкою, дбайливою і ніжною дружиною та матір'ю. Визначне становище не принесло їй погідних днів. Була війна, часи повні тривоги й відповідальності. Україна горіла в огні... Червоні, захопивши Київ, розстрілювали петлюрівців та шукали за родиною Отамана. Ольга з шести літньою донею Лесею залишилась в Києві. Ховалась в пивницях, рятувалась переходячи з одного мешкання на друге. Таке життя продовжувалось аж до 1919 року, коли Петлюрі пощастило спровадити свою родину за кордон до Чехії. Після короткого там перебування Ольга з Лесею переїхали до Відня, далі до Женеви, а в 1925 році до Парижа, де чекав на них Отаман.

На еміграції Петлюри бідували, а Ольга Опанасівна змушена була підробляти на життя вишиван-

ням. Та не довго могла працювати, бо стала підупадати на здоров'ї і втратила слух, як наслідок тяжкої недуги шкарлятини ще після народження Лесі. Незважаючи на тяжке життя на чужині, великою потіхою родини Петлюр була їхня доня Леся. Була вона незвичайно талановита й охоча до науки. В Парижі вступила в один з найкращих ліцеїв. Швидко опанувала французьку мову, а перед тим уже говорила мовами чеською і німецькою. Відірвана змалку від батьківщини, Леся під доглядом матері й батька не забула української мови, якою володіла досконало. Здавалось нарешті родина Головного Отамана розпочне нормальне життя. Та, на жаль, так не сталося. Надходили для них найстрашніші часи... Якраз в Парижі 25-го травня 1926 р. Ольгу нежданно спіткало надзвичайно велике горе — смерть чоловіка. Як відомо Головний Отаман загинув від підступної кулі большевицького агента Шварцбарта. Перша Пані мужньо перенесла смерть найдорожчої людини, а крім того мусіла боляче перетерпіти дико несправедливий вирок французького суду, який виправдав убивника. Покривджена цілковито долею Ольга Опанасівна не втратила сил до життя, бож у неї залишилась єдина 15-літня доня, яка потребувала її опіки. В той час здоров'я Лесі почало уже підупадати. До того ж вона важко переживала смерть батька. Не помогло лікування, 6-го листопада 1941 р. по багатьох літах важкої недуги Леся Петлюра померла на туберкульозу на 30-му році життя. Жила вона непомітно, скромно, тихо відійшла. Навіть багато не знає, що Головний Отаман мав доньку — його втіху. В цьому місці хочу навести кілька гарних думок із споминів про Лесю, близького приятеля Петлюрів О. Чернявського: "Маємо багато українок героїнь з історичного минулого, з останньої нашої боротьби. Гинули вони на полі бою, як бійці, як сестри, розвідчиці. Дочка Симона Петлюри героїня родинного життя, в якому виявилась її любов до батьків, відданість їм, а разом з тим глибока любов до свого народу, готовість віддати для нього усі свої сили. Я піду шляхами свого батька, піду в бій за Україну казала Леся... Не здійснились її мрії... Хай її життя, прагнення, послужать прикладом для нашої молоді на еміграції, хай виробляється культ любови до батьків, до рідного народу, культ Лесі Петлюри."

Нове тяжке пережиття приспішило О. Петлюрі цілковиту втрату слуху. Вона хворіла, та все ж таки не уникала людей і цікавилась громадським і політичним життям, а понад усім подіями в Україні й справами визволення батьківщини. Ніжно й щиро до останніх днів Ольгою Петлюрою опікувалась Єліса-

вета Прокопович, дружина Вячеслава Прокоповича, який був головою Ради Міністрів УНР і близьким приятелем Петлюри.

Перебуваючи літом 1975 року в чудовому Парижі, мої думки з сумом звертались до трагічного дня смерті Головного Отамана Симона Петлюри та важких переживань його дружини й доні. Тоді мимохіть згадалась моя улюблена поема Богдана Ігоря Антоновича "Пісня про ізгоя": Світ багатий, розкішний, привітний, має тисячі, тисячі міст, та одначе є люди самітні, мов заблукані птахи без гнізд. — Безумовно

Ольга Петлюра відчувала велику самотність по втраті чоловіка й доні, по втраті батьківщини. Та все ж таки сильнішою за самотність була її любов, з якою ставилась до свого оточення. Її обличчя, як згадує Єлисавета Прокопович, освітлювала мила, добра усмішка, а біле гарне волосся немов авреолею обрамовувало її гарну голову. Ольга Петлюра, так само як її чоловік, мала той неоцінений дар, прикметний великим людям, не піддаватись і не зневірюватись під ударами долі. Свій хрест несла мужньо до останніх днів життя.

Закінчення на обкл.

ЩО ЗГАДУЄМО В ТРАВНІ?

За календарем весна вже триває від 21-го березня, все ж таки місяць травень—"май" має свій весняний характер. В травні відмічується "День матері" — друга неділя в місяці. Слід так само згадати, що в травні, 61 років тому був заснований Союз Українок Америки.

5-го травня 1828 р. народилася на Чернігівщині Олександра Білозерська-Куліш псевдонім Анни Барвінок. Твори цієї української письменниці в основному були присвячені жіночій долі ("Хатнє лихо", "П'яниця", "Не було змалку, не буде й д'останку").

5-го травня 1907 р. народилася Ірина Вільде (справжнє ім'я і прізвище Дарина Полотнюк) в м. Чернівцях. Після закінчення гімназії в Станіславові вчилася у Львівському університеті. Працювала літературним співробітником журналу "Жіноча доля" у м. Коломиї. Написала такі твори: "Метелики на шпильках", "Наші батьки розійшлись", "Троянди і терня".

13-го травня 1933 р. в Харкові, тодішній столиці УРСР, застрелився Микола Хвильовий — один з найвидатніших письменників і публіцистів двадцятих років, провідний представник Розстріляного Відродження.

14-го травня 1871 р. народився Василь Стефаник в селі Русові на Станіславщині. До гімназії ходив у Коломиї і Дрогобичі, медицину студіював у Кракові. Від 1908 р. був послом до австрійського парламенту. В. Стефаник відомий нам, як письменник. Його новелі, що появились в збірках: "Сина книжечка", "Камінний хрест", "Моє слово", "Земля" висвітлювали життя селянина.

18-го травня 1878 р. народилася український художник-графік Юзефа Кратохвиля-Відимська. З польського походження, вона народилася у Львові. Вчилася у Віденській академії образотворчого мистецтва (1898-1903), а пізніше працювала у Львові. Відома як автор офортів і гравюр "Старий Львів" та кольорових монотипій "Гуцульські мотиви".

18 (30) травня 1876 р. був проголошений царський указ т.зв. "Емський указ", яким рішуче заборонялось в російській імперії друкувати щонебудь по-українському або публічно вживати українського слова на концертах і в театрі. Цим указом малось на меті зупинити всяку культурну українську працю.

22-го травня 1861 р. в цей день до Києва привезли труну Тараса Шевченка. Леонід Плющ розказує, що в 20 ст.:

У середині шістдесятих років ... біля пам'ятника Шевченка у цей день почали влаштувати збори молоді, на яких молоді діячі української культури і студенти читали вірші Тараса Шевченка, свої вірші тощо. Але через декілька років ці зустрічі біля пам'ятника стали справою самої молоді... ["Сучасність" травень 1976 р. ч. 45 (85)]

23-го травня 1938 р. на вулиці Роттердаму загинув від бомби Євген Коновалець, Начальний Командант УВО.

25-го травня 1926 р. загинув трагічною смертю Головний Отаман УНР Симон Петлюра.

28-го травня 1916 р. помер у Львові Іван Франко відомий український письменник, поет, журналіст, публіцист, редактор часописів і літературних журналів, навіть організатор політичних партій.

ЗГАДКА ПРО ДАЛЕКІ ДНІ

Віра Красильнікова, голова Домового Комітету порадила, коли ми збиралися поїхати на літнисько, когось залишити в нашому київському мешканні, щоб його не реквізували. Ми так і зробили. В хаті лишилася бабуня, а мама мусіла щотижня приїздити бодай на один день, щоб люди бачили, що ми тут. На дачу поїхали дідусь, мама, Олик, няня Зося і я.

Був серпень 1919 року. Одного разу мама поїхала до Києва. Привезла бабуні овочів з ірпінського городу і мала повертатися назад до Ірпіня.

На двірці натовп людей, бруд, потяги, черги перед касами за квитками. Як спомин минулих літ часом промайнуть носії у фартухах. В потязі, яким їхала мама, товарні вагони. Сидять на валізах, на клунках, на підлозі. Потяг рушив... У вагонах тісно і душно. Між подорожніми розмови. З мамою розбалакалась старша пані з Ворзеля, що сиділа поруч.

Вона розповіла, яка в неї трагедія. Старший син денікінець, молодший комуніст. Такі складні родинні обставини. Таке важке стало життя.

Один з подорожніх заграє на гітарі. Грає майстерно. Знайомі мотиви, перемішуючись зі стукотом коліс в переповненому товарному вагоні, були дивним контрастом до всього навколишнього і внесли крихітку радості. Потяг під'їздив до Ірпіня. Мама стала прощатися, але потяг в Ірпіні не став. Пані з Ворзеля запросила поїхати до неї. — "Переночуєте, — сказала, — а вранці поїдете назад до Ірпіня." Інші подорожні також порадили так зробити. Мама погодилася.

Проїхали Бучанку, потяг не спинився. На наступній так само не зупинявся, але дуже сповільнив хід. Коли під'їжджали до Ворзеля, мама захвилювалась... Побажала висісти. Всі відраджували це робити. Але вона вирішила і, подякувавши пані з Ворзеля зіскакує з вагона. В Бучі залізничник каже, що скоро буде потяг на Ірпін. Дійсно потяг прийшов, але всі вагони були замкнені. В останній момент, коли потяг рушив, скочила на східці і схопилася за ручку вагона. Потяг пішов швидше... Вітер... Всі м'язи напружені. Ручка вагона холодна, руки мерзнуть. Вітер рве світлу сукню і торбинку, що висить на лікті. Треба міцно триматися за ручку вагона, щоб не впасти під колеса потягу. Замиготіло світло. Це мабуть Бучанка, але потяг пролетів не зупиняючись... Блискавична думка: "А що як потяг не стане в Ірпіні? Що як пролетить? Тоді не втриматися, не вистачить сил. А тут ще вітер! Як він рве!

Намагається вдержати ручку вагона, але пальці задерев'яніли, втрачають чутливість. Шум вітру, миготіння перед очима... Стовпи, земля, трава, небо, все перемішалось... З останніх сил слабнучого тіла мама тримає ручку вагона. Потяг нарешті сповіль-

нює хід... Боже, та це, здається, Ірпін. Потяг зупинився. Це таки був Ірпін. Зіскачила і, хоча потяг стояв, захиталась... Хтось її підтримав, поміг дійти до лавочки. Посунулись, дали місце, Яке щастя, що вона доїхала! Треба трохи відпочити, бо іти далеко, а ноги тремтять...

На платформі метушня, повно народу, особливо солдатні. Люди, кошики, клунки, крики, свистки. Торговка продає смажену рибу. Навколо розмови, але що це... Говорять, що була аварія. Де була аварія?

Йде залізничник, люди до нього. Так, цей потяг, який їхав до Ворзеля, під Ворзелем мав аварію. Багато забитих і поранених... Про цю трагічну історію вона довго нікому не розповідала. Не хотіла лякати. Розказала аж тоді, як ми повернулись з літниська. Під час одного приїзду до Києва, бабуня умовляла її залишитися на цей раз довше, бо в місті було неспокоїно. Почався відступ більшовицьких військ. Але мама вирішила їхати, бо боялась за нас.

На двірці їй сказали, що потягу нема і не буде. Мама вирішила іти пішки, але вагалась, який вибрати шлях. Коли йти вздовж залізниці, то це значно далше, а через ліс ближче.

Дійшла до лісу дорогою. Був чудовий літній день. В лісі, пронизаному соняшними променями, грою усіх відтінків свіжої зелені, невгамовними шумами лісового життя, було так безжурно і так радісно, наче не було війни і жахиття, що приносить вона із собою. В одному місці впоперек лежало дерево. Сіла відпочити. Бачить іде вояк. Довірливо підійшла до нього і запитала дорогу на Ірпін. Сказав щось невиразно, махнув рукою і швидко пішов в іншому напрямку. Мабуть, це був дезертир і думав, що за мамою ідуть інші люди.

Додому вона несла сіточку з харчами. Щоб легше нести, знайшла суху гиляку, причепила свою ношу і поклала на плече. Пішла далі, побачила горбок, а за ним хатки. Коли йшла селом, до неї кинулись баби, думали, щось продає з тієї сіточки. Спитала, де Ірпін? Показали напрямом. Ще здалеку зраділа, коли побачила паркан нашої дачі. Але це було не з того боку, де хвіртка і брама, а з саду. Ми, діти зраділи: — Мамусю! Мамусю! А дідусь та сусід напали на маму, як необережно було так іти, відступає армія, грабунки на дорогах...

А вона з сіточки виймає і передає нам гостинці. З Києва вийшла о одинадцятій годині ранку, а прийшла під вечір.

А одного разу, коли полягали спати, чуємо стук у двері. Хто там? Була перша година ночі. Пані... чуємо голос няні Зосі. Мама підходить до дверей: — Що таке? Зося, просунула голову і радісно шепоче: Пані! Петлюра зайняв Київ!

ВІРА ВОВК

Її симбіоза українського, вселюдського і релігійного світів

Знімка "Свобода"

"Я все ще черпаю з тебе, мій Краю, за всі минулі літа нашого циганського блукання по чужих закутках. Так, як сирота, що з гордощами, хоч у сльозах, підносить голову, пригадуючи: 'В мене теж були батьки, я не знайда!' — Так писала Віра Вовк у своїй повісті "Духи і дервіші". І ці її слова не забулись, а стали відпечатком її творчості, тому такої сильної і живучої, бо зродились вони не на мертвому пустельному камені, а з відгомону вічно-живих струн її батьківщини.

Коли читати твори Віри Вовк — письменниці й поетеси —, то перед нами постає її невтомна й безперервна праця, її безупинне формування слова й форми, її винахідливість у різних літературних жанрах, її вирізьблювання свого наскрізь оригінального, окремишнього стилю, особливого пера, її спрагле пошукування за найвищим ідеалом як у житті, так у творчості.

Віра Вовк — віртуоз у виконанні літературних композицій. Серцевиною її творчості, якій письменниця була вірна все життя — є симбіоза українського, вселюдського й релігійних світів, що, ніби найрідніші посестри, сплітаються у творі будь-якого її жанру.

Зовсім не дивно, що в советському журналі "Донбас", Євген Волошко у статті "Хто вони — друзі та доброзичливці", згадуючи злим, не тихим словом наших світочів — Василя Гайворонського, Василя Стуса, Вячеслава Чорновола, Василя Сверстюка, до цієї справді почесної когорти літераторів, хоч йому не любих, зараховує Віру Вовк, глузливо її називаючи "подругою радянської літератури". Він пише: "Як бачимо, зустрічали Віру Вовк непогано. А один наш поет навіть передав куті меду. Він визначив творче обличчя поетеси у допомогою прикметників виключно найвищого ступеня. Під час одного з приїздів Віри Вовк до Києва цей літератор завважив, що 'золота бджола', тобто Вовк, визбирує мед на далеких бразильських вітрах, щоб нести його в стільники української культури". А в своїй статті "Поезії Віри Вовк" то й же сам поет уже наділяє цю закордонну громадянку справжніми суперепітетами: 'схвильована, відверта, полум'яна'.

Погано, що пишучи так і слова, шановний автор не знав іншого. Як конкретно з'ясували в статті "Турист за дорученням" Я. Радченко та Б. Чабан, Вовк більше відома"... не стільки своїми літературними працями, скільки антирадянськими, буржуазно-націоналістичними поглядами та діяльністю" (*Радянська Україна, 13 березня 1973*). Це — ідейно переко-

Віра Вовк — 1985 — Wira Wowk

нана й визнана націоналістична поетеса заокеанської буржуазної еміграції.

А якже бути з такою заявою Вовк під час одної її зустрічі з письменниками столиці:

"Батьки мої з чесних причин виїхали за кордон, а я з чесними намірами — серед вас... Я приїхала на Україну зачерпнути живлющої і цілющої української мови, культури". Це, так би мовити, продовжує цей політрук від літератури, — офіційна частина виступів Віри Вовк. Під час же 'інтимних' зустрічей із своїми однодумцями вона недвозначно висловлювала націоналістичні погляди і відверту ворожість до радянського ладу на Україні. Такі ж думки щодо Радянського Союзу вона поширювала і за кордоном.

Хвала хай буде отому незнаному поетові про якого пише Волошко, що так влучно схарактеризував творчість нашої поетеси, назвавши її "золотою бджолою", та й сказав, що вона "схвильована, відверта й полум'яна — краще не можна сказати.

Коротко заторкнемо всі жанри творчості Віри Вовк, а радше їх тільки назвемо, щоб прийти до властивої теми цієї статті, тобто — аналізування її прози. І то лиш цих творів, що були мені доступні.

Віра Вовк — поет-модерніст із нахилом до філософсько-релігійних роздумів, обдарувала читацьку публіку багатьома збірками поезій. Поетичну свою творчість вона розпочала віршиком у дитячому журналі "Малі друзі" у 1941 році. Тоді на чергу прийшла "Юність", "Зоря провідна", "Елегії", "Чорні акації", "Любовні листи княжни Вероніки до кардинала Джованні Баттісти", "Каппа Хреста", "Меандри", "Мандаля". З-під пера Віри Вовк вийшли також драми: "Смішний святий", "Триптих" — ораторія до циліндрових ілюстрацій Юрія Соловія, разом з музичною партитурою.

Знання різних мов — німецької, англійської, португальської, французької, еспанської, розвинуло в письменниці бажання і замилювання до перекладів. На португальську мову вона переклала такі твори: Тараса Шевченка — поему "Сон", Григорія Сковороди — "Казки", Івана Франка — "Мойсей", Василя Стефаника — "Камінний хрест", кілька творів Лесі Українки, між ними драму "Камінний господар", Михайла Коцюбинського повість "Тіні забутих предків". Співпрацювала також із іншими перекладачами — І. Костецьким, В. Бургардтом, Б. Олександровим, О. Зуєвським, Є. Поповичем, Гр. Кочуром. Але найбільше Віра Вовк перекладала самостійно. Українською мовою залунали твори — Рабіндраната Тагоре, Пабльо Неруди, Стефана Георге, Фрідріха Дюрренматта, Гарсії Льорки, Шарля Бодлера та багатьох інших. Знання мов відкрило перед Вірою Вовк дорогу в пізнання звичаїв, обичаїв, релігійних вірувань інших народів, що особливо виявилось у повісті "Вітражі". Воно дало можливість Вірі заглибитись у психіку людей, їхні почуття, думки, духову боротьбу і врешті в стан духового спокою.

Говорити про фабулу творів В. Вовк — не буду, читач сам її знайде, я радше заторкну форму її творів, її думки, її безмежну глибину відчуттів та її дерзання краси слова, основну істину її творчості — українську, вселюдську і релігійно-містичну.

Одне з перших оповідань В. Вовк з'явилося у журналі "Дорога" 1944 року, що виходив у Кракові. Нарис цей без назви: підписана під ним Віра Селянська, це її справжнє прізвище заки вона прибрала псевдо — Віра Вовк.* У цьому нарисі фрагмент із одного дня ще дуже молодій Вірі, гімназійної учениці. Із цього невеличкого нарису видно, які широкі знання вона мала в зовсім юному віці згадуючи Гольбайна, Леонарда да Вінчі, Мікель-Анджельо та своє зацікавлення музикою. Можна відзначити її непокірну вдачу, читаючи таке твердження:

Я подивляю все велику баню євангелицької Фрауенкірхе, яку колись будував славний Георг Бер. За часів Бера не вірили, щоб будова за його проектом вдалася, мовляв: підстава не витримає тяга-

ру бані. Але катедра стоїть — на славу творцеві, на глум його ворогам.

А тепер перейдім до її збірок легенд і казок; вони особливо чарівні своєю безпосередністю і простотою. Коли були надруковані ці "Легенди" — не знаю, либонь в 1950 роках — на книжечці дати немає. Їх — шість: "Різдвяна легенда", "Легенда про Христофора", "Легенда про Галині дружечки", "Легенда про писанку Свят-Миколи", "Легенда про керманіча" та "Легенда про колоски". В усі ці легенди вплітаються гуцульські вислови, і хоча вони написані в Ріо-де-Жанейро, — перед читачем відкривається барвистий гуцульський світ. Письменниця щедро нанизує такі вислови, як "вишивані волошки", "герданік", "полонинські леготи", танці — "гуцулка" та "дрібушечки", інструмент — сопілка та й "арідник" відіграє тут не абияку роллю. Досить прочитати одне речення з "Легенди про Христофора", — перед нами розкриється небувала сценка ніжності й світлої любови: "Коли приїхали до каплички, Христофор поклав Ісуса легенько на коліна Марії і обгорнув їх разом своїм киптарем". Така ж чарівна "Легенда про Галині дружечки", — в ній запашність "травневого зілля" і свіжість наших садів улітку — пишних у ягодах усяких та й дівочо-чарівний образ молоді-Галі, що, відчинивши повітку, — "несміливо станула на порозі, де місяць кинув сніп свого світла". Особливо багата на різні гуцульські повір'я і чари, пов'язані з арідником, — "Легенда про писанку Свят-Миколи". А в "Легенди про керманіча" цікавий філософський висновок: "сталосся те гаряче бажане, що сповняється дуже чистим душам, дуже простим душам". І врешті незрівняно гарна "Легенда про колоски", либонь тут мова про розстріли й голод в Україні на початку 1930-их років. Про це нагадує речення: "Знаєш, мого батька розстріляли", — звірилася дитина. — "А мого Сина розп'яли", — відповіла жінка. І коли Мати Божа оповідає, що "її Сина поклали в кам'яний гріб", — дитина відповідає: — "Мого батька загребли без домовини..." А коли від голоду вмирає оця дівчинка Ніна, то заспівали жайворонки, що "не всім нехрищеним дітям закритий рай". І тут із усією силою виявляється віра письменниці у велику надземну любов, любов до свого безталанного народу, і особлива філософія, філософія добра, що зобов'язує і на цьому світі й потойбік.

Збілочка Віри Вовк "Казки" (Мюнхен, 1956) пронизана народними висловами, народними віруваннями й звичаями. Казки ці сповнені поезією, то окутані срібним прядивом місяця, то соняшним золотим промінням, а поміж ними, осяяні їхнім світлом — люди, особливо діти. У цих казках — соняшний оптимізм, віра в правду, віра в добру людину, чеснотою якої передусім є доброта, бажання допомогти своєму оточенню, щира любов. У збірці цій шість казок: "Михайлик Кучерик", "Марічка і веселковий княжич", "Малинка в 'Великому Возі'", "Казка про снігурика і

квіти на шибі", "Князівна Галочка і сирітка Анночка" та "Князенко Гонивітер".

Збірка оповідань "Святий Гай" до скульптур Михайла Дзіндри, яка появилася 1983 року в Мюнхені, характеристична ще й тим, що кожне оповідання в ній перекладене на португальську мову. Їх — вісім: "Мереживниця", "Бик", "Ангел", "Українка", "Пророк", "Родина", "Танок", "Колядники". З усіх особливо виділяється оповідання "Родина" — краса якого в ширості й безпосередності розповіді авторки. Дія, авторські спостереження, тонкощі почуттів, зображені в поглядах героїв на прояви життя, дуже близько торкаються читача; вони, ніби перли, надходять з самої глибини душі письменниці, виловлюючи з себе й радість, і горе людське, і біль, і глибоку віру в християнського Бога, а іноді й висловлюють докір самому собі за своє поступування супроти інших.

Віра Вовк оповідає, як у Ріо-де-Жанейро опиняється на вулиці бездомна родина: чоловік, жінка з дитиною на руках і хлопчина. Родичі їхні кудись поїхали й вони не мають де переночувати. І авторка розказує, як вона шукає для них притулок, але ніде його не може знайти, а до себе, признається вона, також не може їх прийняти.

Якби я не була втомлена, якби я не боялася взяти людей з вулиці до себе..." — виправдується вона. А потім скеровує родину до телевізійної станції, де може щось знайдеться для неї. Так було й Святій Родині якій забракло місця у гостинниці... Сьогодні сором заливає мені обличчя, і як я тоді їх не пізнала? Тільки тому, що в їхніх долонях не світився лотос, не блищала авреоля над чолами. В годину смерті стоятимуть мені в головах і судитимуть моє тверде, боязливе серце.

"Вітражі", що їх надруковано 1966 року, письменниця класифікує формою роману. Книжка ця, як і повість "Духи і дервіші", появилася значно скоріше від збірки "Святий Гай", але я не ставлю твори Віри Вовк за хронологічним порядком їхньої появи, а радше за ширшою тематикою, більшим багатством образів, різноманітністю думок. "Вітражі": це повість написана не в традиційній формі. На канві подорожування різних людей по різних країнах зарисовуються, переплітаються долі різних осіб. Це начебто витяті візерунки-вітражі переживань героїв окремих національностей, які формою дискусій переповідають, відтворюють свої враження, думки, спосіб буття і психіку.

Ось якими досить терпкими словами француз Шардон зображує українську еміграцію:

"Ви дрібнота, пігмеї духу. Треба вас таки міцно любити, щоб з вами витримати. Де ваш формат? Ваша еміграція об'їхала цілий світ і схожа на коня з неочниками. Ви мали прекрасні початки, чудовий фолкльор, ну, а що далі? Він прилип вам остаточно до пупця, вибачте за порівняння. Почуття краси вбалося в догматично-народницькі палітурки, загальнолюдського ви боїтеся, мов дідько свяченої

води. Хай навіть з'явиться геній, ви його задзьобаете в ім'я традиції, а вже й не хочучи говорити, скільки при тому скритої ненависти і особистих поракунків. Та й сама ваша традиція щось наче шаралуща без живого плоду, бо за океаном ви незабаром втрачаєте між чужими своє обличчя".

Так гостро шмагає цими словами письменниця своїх на вигнанні. І має, мабуть, на те право, бо любить вона свій народ безмежно й бажає йому справжніх висот гідних кожної нації на землі. Шардон далі кидає: "Хто ж з вас бореться до смерті за своє покликання? У вас нема вже постатей, тільки самі типи, і аж дивно думати, що у вас були Мономахи і Шевченки".

І хоча, як вже зазначила, в цій повісті персонажі різних народностей, Віра Вовк на чоло їхнє висуває українців. Ось як Марко визначає свою приналежність до українського роду:

У шляхетство духу я вірю, я тільки, гордий з темночервоної крові моєї матері, Мотрі Леміш з Млинівки. Приналежність до тієї чумацької породи я відчуваю не так у ній самій, мовчазній, мов черниця, завжди схиленій над шиттям, у чеканні листа з уральських копалень (пізніше я бачив її на вівтарі Тарагонської церкви Пресвятої Крові з мечами у грудях), як у кремезному дядькові Андрієві, отцеві Афанасієві.

У цій повісті зустрічається модерна форма з майже традиційною, пов'язується глибинний смуток і м'якість болю з іронією і твердим глузуванням, чи любові до людини, з кепкуванням із всіляких філософій, але і виявляється одне з найосновніших мислень В. Вовк — подив до Творця світу, подив до Його всепрощення і великодушності, коли вона пише:

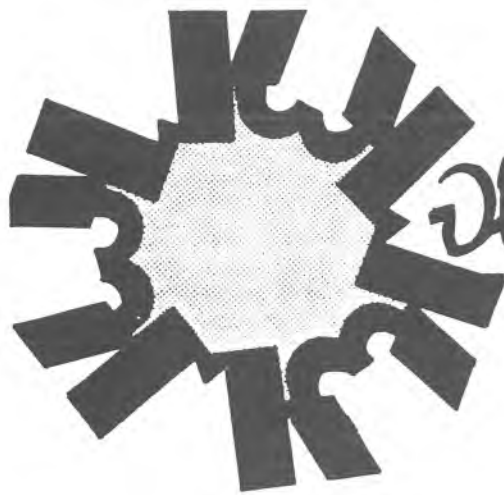
Не забувайте, Марку, що ми легше переносимо велику трагедію, аніж щоденні трагікомедійки. Можна зрозуміти, що хтось дав себе розп'ясти за дебелі гріхи світу, але незрозуміло, як можна взяти на себе хрест за отакі маленькі грішки, за отакі щербинки вдач, що ближньому встромляються у п'яту. Благословенне нехай буде Його ім'я за великодушність.

А потім Марко, говорячи про різних геніїв світу — Айнштайна, Швайцера, Коха і Пастера, каже: "Хотілося б дати людину у трьох вимірах, і вірте: я особисто дав би їй навіть дозвіл на помилку".

Кульмінаційною точкою у цій повісті є оповідання про Христове чудо":

Церква опорожніла. На амвоні стояв самотній Христос. — Вони не хочуть вірити в мене. Чи є ж для чого щоразу наново народжуватись? Нехай ангели сплетуть з рук крісельце для мене і понесуть на небо, — сумно думав він. Але злетіла голубка. І пролунав голос: — Їм буде занадто важко. Терпи, мій любий Сину.

Далі буде

КАЛЕНДАРЬ СКОТ

Жіночого Життя

УПОРЯДУВАЛА ХРИСТИНА ГОДІВ-ЮЗИЧ

ФРАНЦІЯ

• *Париж*. Паризький Інститут Пастера влаштував 9.II.1986 р. великий спектакль на користь медичних дослідів під назвою "Неділя в опері".

Цей концерт відбувся в Паризькій опері з участю славної співачки Тереси Берганза та нашої солістки Уляни Чайківської, яка виконала арії з опери "Купало" Вахнянина. Серед присутніх були міністер культури Жак Лянґ та прем'єр Льоран Фабіус. В майбутньому Уляна Чайківська виступить в головній ролі в опері Телемана "Пімпіпоне".

ФІЛІПІНИ

• Каразон Акіно — перша жінка — президент Філіпін. В перший день на цьому посту вона найменувала 19 членів свого Кабінету і дала дозвіл на звільнення політичних в'язнів. Теперішній уряд домагається звороту мільйонів доларів, які колишній президент Ф. Маркос інвестував в Америці та Швейцарії.

СССР

• На з'їзді КПСС обрано в члени секретаріату Александру Брюкову. Вона перша жінка за останніх 25 років, яка стала членом секретаріату. Ці інформації подала німецька газета "Die Zeit" (Гамбург, 6.XII.85).

США

• Тренером жіночої відбиванкової дружини на Олімпіяду в 1988 р. назначено Тараса Ліскевича. Коли був юнаком, він зовсім не цікавився відбиванкою, бо вважав, що це "жіночий спорт". Тепер на 37-му році життя він є найкращим тренером в цілій Америці. Відбиванка стала одним з найпопулярніших спортів в Америці. Організація відбиванкових тренерів, співорганізатором якої був Ліскевич, нараховує тепер понад 600 осіб.

В 1984 році на Олімпійських Ігрищах американ-

ські відбиванкові дружини вперше виграли медалі: чоловіча дружина виграла золоту медаль, а жіноча дружина — срібну.

Т. Ліскевич тепер прямує до золотої медалі. Він живе в Сан Дієго та тренує олімпійську жіночу дружину, яка складається з дев'ять жінок; для змагань в Олімпійських Ігрищах у відбиванці в 1988 році.

• Шкільна рада міста Джерзі Сіті, рішила назвати школу ч. 28 іменем Крісти Мк Аліфф, першої учительки-астронавтки, що загинула у вибуху "Челленджера" 28 січня 1986 р.

• Видання *Index-Directory of Women's Media* опублікувало минулого місяця у Вашингтоні найновіші статистичні дані про існування 331 періодиків, 81 друкарень та 48 книгарень, у яких друкується і продається жіноча преса. Цей індекс вперше з'явився 1975 року і виходить щорічно. У першому виданні нараховано лише 131 періодиків та 22 друкарень. Як бачимо, жіноча преса зростає.

• Автор книжки "Петро Великий" Роберт К. Массій так пише про свою жінку: "авторам годиться завжди дякувати своїм жінкам, але як це робити жінці, котра є також автором? Коли я писав цю книжку Сузанна написала свої дві книжки та в той же час виховувала наших дітей, вела домашнє господарство та утримувала товариські зв'язки з нашими приятелями зі Сходу і Заходу. Цій непересічній жінці я висловлюю мою вдячність та любов".

КАНАДА

• *Торонто*. Крайова Управа Ліги Українських Католицьких Жінок Канади видала книжку під заголовком "Віра, Надія, Любов" у зв'язку з 40-літтям заснування ЛУКЖК у Торонтонській єпархії. Книжка поділена на дві частини. Перша загальноінформативна, а друга має архівно-документальну вартість.

ОЛЕНА ЗАЛІЗНЯК

Спогади в соту річницю дня народження

Коли попросили мене написати спогади про мою маму, сказали, між іншим, що переважно дані про наших громадських діячів дуже сухі, обмежені до участі в організаціях та до офіційних виступів. Ніколи про них не говориться як про людей, що мали особисте життя, мали сильні й слабкі сторони, мали родини і т. д. Я погодився заповнити цю прогалину, щодо моєї мами своїми переживаннями й спостереженнями з нашого співжиття, такими як вони залишилися в моїй пам'яті. Роки коли ми жили далеко одно від одного заповнені тим, що я чув головним чином від своєї сестри, Олени Весоловської, бо вона тоді була з нею. Про ранні роки, до яких моя пам'ять не сягає, пишу на підставі того, що чув чи то від моїх батьків, чи від вуйків і тіток.

Перш за все вирінає питання чи саме тепер припадає сота річниця її дня народження. Правда, Енциклопедія Українознавства пише про Олену з Охримовичів Залізняка, що вона родилася 1896-го року. Але в мене є метрика, виставлена 1924-го року, в селі Сенечолі, повіт Долина, де мама родилася, в цьому документі написано, що "Рік, місяць і день народження, хрестин і миропомазання це 25 січня 1887", і численні інші документи подають цю саму дату. Однак в родині було загально відомим, що дата ця не точна. Для мого діда, о. Юліяна Охримовича, пароха Сенечола, народження третьої доньки, а шостої дитини, не було вже великою подією, і охрестивши її "з води", занявся іншими справами. Аж як приготував в січні 1887 р. звіт до консисторії за попередній рік, завважив, що наймолодшої його доньки нібито нема, бо метричальна книга не виказує її народження. Поправляти книги не було як, бо всі позиції мають свої порядкові числа, а сторінки густо записані... що робити? Дідо попросив швагра, о. Теофіла Коблянського, щоб охрестив та миропомазав доньку, та записав її в січні 1887 року. Але було загально відомим, що мама народилася таки 21-го березня 1886 р., і ми завжди цю дату святкували як її день народження.

Коли йде про рід Охримовичів, з якого мама походила, то був він з діда-прадіда священничий. Але прапрадід мами, Іван, був січовим козаком, і став священиком щойно як, вирвавшись під час зруйнування Січі з лап москалів, перебрався до Галичини, що якраз попала до Австро-Угорщини. Цікавий збіг обставин що прапрадід мого батька, Залізняка, був в той же час на Січі, тільки попав він не до Галичини, а "під Турка", до Басарабії.

Зліва: Олена Охримович-Залізняка з дочкою Оленою. Львів, 1935 р.

L—r: Olena Ochrimovych-Zalizniak with her daughter Olena in Lviv (1935).

О. Залізняка у Натерсі недалеко Інзбруку влітку 1943

O. Zalizniak in Natters, near Innsbruck. Summer of 1943

Зліва: Олена Весоловська (дочка), Олена Залізник, Юліян Залізник (син). Монреаль, 1958 р.
L—r: Olena Vesolovs'ka (daughter), Olena Zalizniak, Julian Zalizniak (son).

Мама дуже приємно згадувала своє родинне життя, головним чином за дитинства. Як підліток вона різнилася від більшості своїх однолітків по-адьянок, бо замість того, щоб швидко вийти заміж, скінчила гімназію і вищі студії. Як студентка-активістка познайомилася з Миколою Залізником, що був арештований за революційну діяльність російською царською поліцією і 1907-го року втік до Галичини.

Мої батьки побралися 1911-го року. В 1914-му році мама поїхала до Криму (разом з наймолодшим братом, Юліяном), щоб познайомитися з родиною тата. Там їх захопила війна. Мама повернулася до Австрії через Червоний Хрест, а брат переховався у Залізників до кінця війни. В 1919-му році у Києві большевики його розстріляли за українську діяльність.

Батьки дітей не мали аж до 1917-го року, коли народилася моя сестра, Олена, а півтора року пізніше родився я. Був це час найінтенсивнішої політичної діяльності мого батька, і ми весь час переїздили з місця на місце. Мій перший спомин про маму, в молодому віці з 1920-го року з Гельсінґфорсу (тепер Гельсінкі) у Фінляндії, де тато був послом УНР. Пам'ятаю сцену з міського парку, як мама перелякано хапає мене за руку, бо я підійшов близько до журавля, а мама злякалася що він мені виколе око. Здається, що цей її страх мені уділився і закріпив цю сцену в моїй пам'яті. Друга сцена, з 1921-го року, з Відня: Моя сестра бавиться в парку з іншими дітьми, а мене до забави не приймають, бо я за малий. Іду з плачем до мами, що сидить на лавці й читає та мою кривдою і моїм жалем зовсім не переймається.

В 1922-му році мої батьки купили хату в Мавер, малому містечку зараз за Віднем, і від того часу я пам'ятаю, не тільки поодинокі сцени, але цілість нашого життя. Батьки були інтенсивно заангажовані в політичній і суспільній діяльності української емігра-

ції у Відні, і приймали у себе багато гостей. Більшості з них я собі не пригадую, але одна особа, приятелька мами, залишилася чітко в моїй пам'яті. Була це Ольга Басараб. Щось було в ній що мені, малому хлопчині, імпонувало.

Під час нашого побуту в Мавер мама брала активну участь в діяльності Українського Жіночого Союзу у Відні (один час була головою). Через це мусіла проводити багато часу у Відні (година їзди трамваєм з дому), і часто верталася з засідань аж наступного дня, бо не встигла на останній трамвай. В такі дні нами опікувалася знайома батьків, "пані Мальця", що у нас перебувала, бо тато також часто виїздив. А ми, діти, тоді танцювали по хаті як ті миші з приповідки, коли кіт вийде з хати... Це не значить що нас батьки суворо виховували. За модерними тоді методами виховання ми мали багато свободи. Нас також вчили звертатися до старших через "Ви", а не через третю особу множини, як це ще водилося. Батьків ми кликали "тату" і "мамо", а нас вони кликали "доньцю" і "сину". Це так до нас пристало, що нас ще довгі роки пізніше всі так кликали, навіть молодші за нас. Аж на університеті це поволі зникло.

Мама проводила чимало часу поза домом, та хоч не мала любови до прогулянок і занять надворі, які ми любили, все ж таки залишала багато часу для нас. Головним чином вечорами, перед сном, оповідала або читала нам українські казки, переповідала німецькі казки братів Ґрімів, читала "Івасика-Телесика", "Сина України", і навіть переклад "Одисеї". Коли ми дійшли до шкільного віку (ми ходили до місцевої австрійської школи), вона почала вчити нас читати й писати по-українському. Наука ця не була ані добре зорганізована, ані послідовна, але своє зробила: хоч ні я, ні сестра не провели дослівно ні одної години в українській школі, ні на будь-яких курсах української мови. Незважаючи на це, маючи кільканадцять років, ми говорили й писали не гірше

за наших однолітків у Галичині, що вчилися в українських школах. Тільки поки ми ще жили в Австрії, наш запас слів був дещо обмежений, бо певного роду слів не чули дома. Як ми з сестрою сварилися, то по німецькому, бож яка була сатисфакція, коли ти не міг сказати нічого більш "сочистого" як дурень чи осел?

Крім "засідань", у Відні відбувалися різні українські імпрези. Бували дитячі "пописи", і ми з сестрою декламували на них вірші тощо. Одного разу мама взяла нас на концерт — фортепіяновий речиталь. Здається, не було нас з ким лишити, а мамі треба було бути на концерті. Не знаю хто ця піяністка була, і що вона грала, але я безмежно нудився, бо мусів тихо сидіти. Єдиним світлим моментом була перерва, бо я міг піти за сцену. Як мама прощалася з приятелями, хтось з них запитав мене, що мені найліпше подобалося, і я без надуми випалив "Павза!". Ніколи перед тим, ні потім я не бачив щоб мама так щирсердечно реготалася, аж сльози з очей текли! А присутні вирішили що з мене першорядний музичний критик.

В 1926 році мої батьки постаралися про австрійське громадянство, бо без нього, з Нансенівським пашпортом, не можна було нікуди рушитися. В 1927 році переїхали ми всі до Львова, бо вже могли одержати візу на життя. Ціллю цього переселення було те, щоб жити близько рідних (в той час в Галичині жили ще три брати мами, і одна сестра, разом з родинами), та щоб ми, діти, виховувалися в рідному середовищі. З цим останнім справа була нелегка, бо польська шкільна влада не дозволяла нам вписатися ні до державної, ні до приватної української школи, ми мали йти до польської школи. На це батьки не хотіли погодитися, і скінчилося тим, що ми пішли до приватної євангелицької школи з німецькою мовою навчання. Мовляв, як австрійські громадяни ми мусимо задержати німецьку мову.

Мама стала директоркою української жіночої ремісничої школи "Труд", а тато заробляв, журналістикою. Але те, що він писав, не подобалося польській владі і в 1930 році йому не продовжили дозволу на життя в Польщі й він мусів вертатися до Відня. Мама з нами залишилася у Львові, і почалися для нас скрутні матеріальні часи. "Труд" дуже скромно платив, а тато через страшне безробіття у Відні ледве сам якось виживав, не міг помагати. Тут стали в пригоді мамі родинні зв'язки. Щоб собі якось порадити, мама брала "на станцію" студенток, або дуже часто братанків чи сестрінків, що приїздили до Львова на студії. Вуйки-священники не раз і не два платили за станцію фірою картоплі чи капусти, але зате я проводив вакації і свята у вуйків на селі. 1935 року сестра виїхала до Відня, до тата, щоб там кінчати гімназію. Це дало мамі фінансову полегшу, а ще більше полегшало як я, маючи здібності до мов, почав давати лекції німецької мови і латини. Цим я заробляв не тільки на свою шкільну оплату (а в приватній школі

*О. Залізник разом з внуками (зліва); Остап і Юрко Весоловський. Шердінг, жовтень, 1945 р.
O. Zalizniak with her grandsons (l—r); Ostap and Jurko Vesolov'sky. Scharдинг, October 1945.*

була вона висока!), але також і на всі свої видатки крім мешкання і харчу. В мешканні, що складалося з двох кімнат і кухні, жило нас шестеро осіб!

В перших тяжких роках по виселенні тата мамі, поза працею і провадженням дому не вистачало на ніщо інше часу і енергії. Пізніше, як сестра виїхала до Відня, а я і сестра почали матеріально допомагати, мама почала знаходити щораз більше часу на суспільну роботу. В ті часи контакт між мамою і мною щораз меншав, не тільки через брак часу, але і тому що мої зацікавлення: історія, археологія, географія, спорт, рибальство, мисливство — її не цікавили. З другого боку брат мами, Роман, що мав парафію всього 15 км. від Львова, і в якого я проводив весь вільний час, до певної міри заступав мені батька, а його два сини, старші за мене, братів. Як моя сестра по матурі в 1935 році повернулася до Львова, то вона, вже як студентка багато більше відчувала брак зацікавлення її справами й брак поради з боку мами.

Одною з прикмет мами, яка завжди сильно виявлялася, було прив'язання до своїх рідних — братів, сестри, та їхніх дітей. Правда, вона рідко стрічалася з братами й сестрою, і вони не листувалися (всі жили поза Львовом), але зате їхні діти заїздили до нас, як бували у Львові. З'являлися без попередження, так само як і я з'являвся в їхніх батьків. Хоч часом було це несподівано, (не раз і вночі), і хоч нас і так вже спало троє в кожній кімнаті, то все ще можна було пересунути стіл, постелити сінник на підлозі, і переночувати гостя. Неочікуваний гість перебував день чи два, або і довше, аж полагодив свої справи і відїздив, або знаходив собі постійне приміщення.

Далі буде

ЖІНКА-ДИРИГЕНТКА

Платоніда Івановна Щуровська

Між двома світовими війнами музичний світ Європи й Північної Америки з захопленням заговорив про тріумфальний похід української пісні у виконанні хору Української Республіканської Капели під проводом талановитого диригента Олександра Кошиця. У нелегкій праці допомагала диригентові Платоніда Івановна Щуровська. В її особі Олександр Кошиць мав ревного помішника й заступника.

Платоніда Щуровська все своє життя щиро любила українську пісню. Для збереження краси тої пісні та поширення її серед різних кіл українського населення та якнайбільшого числа людей іншої національності вона віддавала всі свої музичні здібності, все знання та всі свої сили.

Доля обдарувала мене тим щастям, що я довгі роки співала під батуту П. Щуровської. В Ужгороді, на Закарпатті, у 1920-их роках я була членом Учительського Краєвого Хору, який складався з 120 осіб. Диригентом того хору був проф. Олекса Приходько. Крім того громадяни Ужгороду зорганізували український мішаний хор під назвою "Бандурист". В тих роках Платоніда Щуровська викладала теорію музики в Ужгородській Реальній Гімназії. Ми, члени хору, попросили Платоніду Щуровську, щоб вона очолила пост диригента. Вона дала згоду, і ми негайно почали готувати репертуар пісень придатних

*Платоніда Щуровська
Platonida Schurovs'ka*

при влаштовуванні національних свят, академій та інших імпрез. Працювати з нашою диригенткою було дуже приємно й легко, ми ставилися до неї з шанобливою повагою. Під час перерв у пробах — співан-

*Український хор "Бандурист" в Ужгороді (1937 р.)
(під проводом Платоніди Щуровської)*

Перший ряд зліва сидять: Неверлі, М. Гренджа-Донська, М. Єфремова, Люба Гуменюк, Платоніда Россіневич-Щуровська, М. Деха, Н.Н., Лабанич, М. Кукуруза, Очередько.

Другий ряд зліва стоять: Н.Н., З. Гренджа-Донська, К. Мурашко, А. Гуменюк, О. Кобзар, М. Біличенко, Волощук, Мавроматі, Н.Н., Г. Деха, В. Кобзар
Третій ряд зліва стоять: Ж. Якубчик, Н.Н., Волощук, проф. Зелик, Шимоновський, Н.Н., Н.Н., Н.Н., А. Гарасевич

ках хору вона цікаво оповідала про свою співпрацю з Олександром Кошицем в Капелі. Із захопленням оповідала також про свою працю диригентки хору Педагогічного Інституту в Празі, як і Академічного Хору в Подебрадах.

Кожного року ми співали під час святкувань роковин Української Державності, роковин Тараса Шевченка та Листопадового Зриву. Склад хору "Бандурист" поповнювався добрими голосами, і 1936 р. ми вирішили поставити на сцені оперу Гулак — Артемовського "Запорожець за Дунаєм". Проби відбувалися при акомпаньяменті піаніно, але вистави в Ужгороді та Мукачеві йшли вже при співучасті військової оркестри. Членами тої оркестри були чехи, і вони спочатку протестували проти того, що ними диригуватиме жінка. Але вже по двох пробах вони, переконавшись у незвичайно високій музичній культурі та таланті диригентки, не наважилися ставити більше опору. Вистави пройшли з незвичайно великим успіхом. По закінченні члени оркестри підходили до диригентки з палкими словами признання за таке вміле виконання; при тому підкреслювали, що це перший раз в історії військової оркестри нею диригує жінка, яка так імпозантно впоралася з своїми обов'язками.

На жаль, дальший розвиток хору "Бандурист" перервали невідрадни світові події. В наслідок умовин віденського арбітражу деякі райони Закарпаття опинилися під владою мадярів. Почалася евакуація українців з Ужгороду, Мукачева, Берегова і т. п. При кінці 1938 р. П. Щуровська виїхала до Праги, де жив її чоловік Россіневич. Деякі члени хору виїхали так само туди.

І в Празі любителі української пісні знову організували чисельний громадський хор, а його диригентом стала П. Щуровська. Крім виступів на різних імпрезах, хор з ініціативи пані Щуровської наспівав українські пісні на чотири патефонні плити, що стали духовою розрадою для українських робітників, яких німці вивезли з рідних земель на примусові роботи до Німеччини. Наклад двох перших плит дуже швидко дійшов до таборів праці. На жаль, наклад двох останніх плит не можна було вже вивезти, бо воєнний фронт наближався і навіть не знайшлося транспорту, щоб їх перевезти на захід.

По закінченні воєнних дій я переїхала до США. З Платонідою І. Щуровською я часто переписувалася аж до часу її смерті. Тлінні останки заслуженої для українського хорового мистецтва диригентки спочили на цвинтарі Св. Андрія Первозванного в Бавнд Бруку.

Що зчитати?

Дитяча книжечка: Із Бабусиноного фартушка.
автор: Надія Стадницька
ілюстрації: Люба Мазяр

Ця кольорова дитяча книжечка розповідає дітям, у віршовій формі, про грибка, котика, коника, лиса, качку та дятеля. Крім цього подана віршова казка про Харитю (із оповідання Михайла Коцюбинського).

Вірші коротенькі (книжечка має 17 сторінок) малята можуть легко та з захопленням читати й розглядати малюнки. В додатку до віршів та ілюстрацій, ілюстраторка приготувала дві сторінки рисунків для розмальовання.

Авторка книжечки це учителька Надія Стадницька із дому Суб-

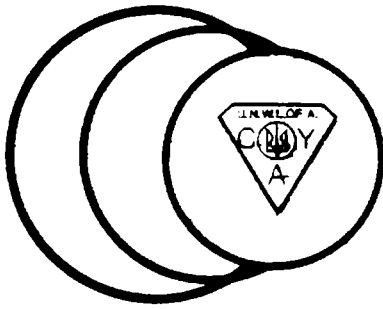
тельна. Вона народилася у 1905 році в Кийданцях на Тернопільщині, та закінчила гімназію у Львові. Учителювала у Раві Руській 18 років.

Книжечка видана у 1985 р.

Нью-Йорк/Нью-Джерзі, із друкарні Мирона Бабюка. Можна її набути в українських книгарнях по 6.00 амер. дол.

В. Колос

ЧЛЕНКИ У ВІДДІЛАХ СУА

В перших місяцях календарного року відділи СУА вибирають провід на чергову каденцію. В руках того проводу полягають різноманітні ділянки праці відділу.

Пересічно 8-10 членок входять в управу відділу. А якщо підрахувати склад всіх відділів, що розкинені по цій території США, то це становитиме майже тисячу осіб, тобто, одну четверту членства СУА.

Образ надійний. Приблизно щочетверта членка, беручи відповідальну участь в управі відділу, має можливість найповніше зацікавитися з цілями організації, а, здобувши особистий досвід й вдволення з праці, збагачуватиметься особисто. На жаль, реальний образ не є такий оптимістичний. Чому? Звідки взявся у розмові з членкою проводу такий вираз: "Я вже тягну свою працю продовж 3-ох чи 4-ох літ".

Може членка не знає, для яких цілей організація існує? Якими засобами здійснюються цілі організації? Яке місце посідає відділ у схемі СУА? Скільки треба вложити часу й праці для одної успішної імпрези?

Між різними причинами неактивності членок (в тому і нехтї брати відповідальний пост) є: професійна праця, малі діти, необізнаність з процедурою.

Хочу навести слова голови одного відділу з цього приводу:

"У відділах СУА є жінки різних зацікавлень: особи професійні та жінки, які не працюють поза хатою. Є жінки з різною освітою. Є такі, що належать довгі літа до американських і українських організацій, і такі, що перший раз вступили до СУА. Це є нормальне явище в кожному відділі.

Та проблема полягає в тому, що ми відразу дивимосся на провідницю, ця зуміє зорганізувати кухню, буде добра господарська референтка, а та учителька у садочку.

Нема чого дивуватися, що багато хто боїться перебрати на себе тій чи інший пост, бо вважають, що не надаються і не виконують роботи так, як їхня попередниця. Отже і виходить, що у відділах ті самі люди тягнуть працю рік за роком, аж нарешті знеохочені траться зацікавлення до неї.

Яка на це розв'язка? Необхідно, щоб кожна керівниця заохочувала своїх членок братися весь час за щось нове.

Багато жінок могло б бути провідницями, але бояться цього. Бажання до провідництва треба виховувати. Треба членкам дати нагоду ставати до проводу. А коли трапляються невдачі, не пе-

реймаються ними, розуміти, що і з невдач є наука на майбутнє. А ті, котрі мають талан до провідництва, не повинні зневажати і працю на різних рівнях, — адже всі функції у відділі є важливі й вимагають пошани, бо без них відділ не може працювати.

Ця наведена цитата вказує на систему праці у відділі по лінії згори в долину. Чи все залежить тільки від голови? Чи не можна провідну думку розвинути з долини на гору? Відділ це основна клітина СУА, де членка дізнається про всі проблеми цілої організації. Беручи активну участь, членки можуть виявити своє вміння і зацікавлення у різноманітності праці відділу, особливо у референтурах, що віддзеркалюють напрямні СУА.

Відділ це основна клітина СУА, де членка дізнається про всі проблеми цілої організації.

Одною з форм активізуватися є праця в комісіях. Комісії бувають постійні або одноразові. В комісіях членки можуть поділитися досвідом праці й провадити її за структурою даної референтури (напр. суспільної опіки, пресова) або організованих для одної цілі (н.п. концерт, дитячої забави).

Таким чином ця праця даватиме: 1. Потребу реальної допомоги всій організації з боку більшої кількості членів, 2. Змогу їм зацікавитися з іншими ділянками праці відділу, в яких вони досі ніколи не брали участі.

Працюючи в комісії, членка може зацікавитися і переконатися, що вона в силі ту чи іншу ділянку перебрати на себе. При допомозі комісії членка зрозуміє працю референтури.

Провідництво відділу і членство ідуть рівнобіжно й доповнюють одне одного. Не можна уявити успіху голови без активної членки. І навпаки, без проводу не можна зорганізувати працю відділу. Відповідальність за успішну діяльність відділу полягає на всіх членках нашої організації.

ІРИНА ЧАЙКІВСЬКА

Вісті з Централі

ЗВЕРНЕННЯ І ПОДЯКА ДО ВІДДІЛІВ

При кінці минулого року протягом кількох днів члени комісії при Суспільній Опіці СУА — Оксана Лопатинська і Галина Оберишин пакували та вислали конверти з тасьмами — награні коляди, пісні й казки для дітей та журнал "Наше Життя" до Бразилії і Аргентини. Рівночасно вислано до всіх святковій карточки з побажаннями.

Протягом кількох останніх місяців одержуємо листи з подяками та знімками дітей, які присилають щиру подяку Союзові Українок за такі цінні дарунки. Подаємо лише деякі уривки з тих листів:

... До Шановної Управи Союзу Українок Америки. Щиро дякуємо за спів-касетки дитячих пісень, буду їх радо вчити тих українських пісень та читати про Вас і Вашу працю...

*Наталія Борсук
Катехитка Рідної Школи*

...Ми одержали касетку і "Наше Життя" та з дітьми і старшими засилаємо щиру подяку і за святковій побажання. Касетку нашим дітям на навчання дуже придадуться, а книжки "Наше Життя" діти і старші читають, а взори користають на вишивки...

*Ольга Пастух
вчителька*

...пакунки з касетками та примірниками "Наше Життя" одержали, наша щира подяка. Вже всі роздала, бо тільки похвалилася, що вже прийшли, так всі як бджоли на мене наслі...

*Феліція Кашуба
вчителька Суботньої Школи*

...наша щира подяка за касетку і "Наше Життя". Для нас це велика поміч, цим заохочуємо дітей до рідної мови і любови нашого обряду, як також взірці вишивок, яких вчимо дітей і молодь вишивати...

*Ефрозина Ольга Гурмус
вчителька*

На жаль всіх подяк не можемо помістити. Дякуємо також відділам: 7, 21, 38, 47, 64, 66, 69, 71, 83, 100, за щедрі пожертви на покриття поштової оплати касеток і "Нашого Життя", які одержали на початку 1986 р.

*Лідія Черник,
референтка суспільної опіки СУА*

100-ТИСЯЧНИЙ ФОНД ІМ. ОЛЕНИ ЛОТОЦЬКОЇ

В МІСЯЦІ БЕРЕЗНІ 1986 Р. ВПЛИНУЛО:

13-ий Відділ СУА, Честер, Па.	250.00 дол.
78-ий Відділ СУА, Вашингтон, ДК	100.00 дол.
Анна Самосій	25.00 дол.
Володимира Михайлів, Філядельфія, Па.	10.00 дол.

ЗБІРКОВІ ЛИСТИ ВІДДІЛІВ СУА:

73-ий Відділ СУА, Брічпорт, Кон.	102.00 дол.
51-ий Відділ СУА, Мілвокі, Віс.	100.00 дол.
У рубриці "Замість квітів"	100.00 дол.

Разом: 687.00 дол.

Досі вплинуло: 68,121.00 дол.

Разом: 68,808.00 дол.

У пам'ять мого дорогого та незабутнього батька д-р Любомира Макарушки складаю 100.00 дол. на Фонд ім. О. Лотоцької. Лідія Яросевич

"УКРАЇНСЬКА ЖІНКА У ДВОХ СВІТАХ"

У жовтні 1982 року відбулася на Союзівці в Нью-Йорку конференція "Українська жінка у двох світах", в якій взяли участь приблизно 600 жінок. Переважаючий відгук учасниць конференції був дуже позитивний. На підставі запитальників, розданих на закінчення окремих панелів та всієї конференції виявилось, що 98 відсотків учасниць були задоволені конференцією, а деякі навіть твердили, що їхні сподівання були перевищені. 97 відсотків заявили, що в майбутньому вони б мали охоту взяти участь в подібних конференціях.

Союз Українок Америки, реагуючи на цей відгук, вдруге спонсорує конференцію, яка відбудеться від 4-го до 5-го жовтня 1986 р. в Принстоні, Нью-Джерсі.

Конференція 1982 року була унікальною нагодою жінкам українського походження поділитися думками та ідеями й таким чином ліпше запізнатися. Це була позитивна спроба взятися за деякі складні справи, які стоять перед нами, українськими жінками, та перед українською спільнотою. Під час конференції були виявлені наші загальні зацікавлення та спільні турботи. Але в цих дискусіях були порушені переважно спірні питання, на які важко було знайти відповідні ухвали. Це цілком зрозуміло, бож не можна сподіватися вирішити всі складні проблеми за пару днів.

Головна Управа СУА довірила організувати цю конференцію 1986 року комітетові молодих жінок, до складу якого входять і не члени СУА. Завдяки тому, що до комітету входять жінки різних кваліфікацій та поглядів, він (комітет) віддзеркалює цілість нашої спільноти. Головою комітету є Надія Нинка. Заступницею — Зеня Брожина, яка рівночасно очолює програмовий підкомітет. Впродовж останніх кількох місяців З. Брожина та члени підкомітету Дора Горбачевська, Ока Грицак, Ніля Павляк і Тетяна Рожко працюють, щоб устійнити теми панелів, підшукати відповідних осіб для участі в них, модераторів та керівників семінарів.

Програмовий комітет, плянуючи проведення дискусій панелістів, вирішив поділити чисельні теми, які цікавлять жінок, на чотири загальні групи: родина, громада, заробіткова праця та особисті зацікавлення. Всі панелі й семінари підлягатимуть цим категоріям.

У категорії "родина" відбудуться такі панелі: "Виховання дітей" на якому будуть обговорені теми опіки над дітьми передшкільного віку, розвитку мо-

ви, виховання дітей самітними батьками, проблеми підлітків — зокрема, надуживання алкоголю і наркотиків та випадки самогубства. "Опіка над старшого віку батьками" обіймає такі питання, як старечі доми замість домашньої опіки, потреба спеціально українських лікарень для старших, проблема самотності. На панелі "Молодше покоління" студенти університетського віку передискутують питання двомовності та загальні справи щодо двокультури.

Наступні панелі заплановані в категорії "українське суспільство": "Жінки і політична арена" — мова йтиме про політичну свідомість жінок та як впливати на американські законодавчі установи. На тему "Українці чи американці — хто ми такі?" — представники різних українських еміграцій та їхні нащадки говоритимуть про їхній вклад в українське суспільство, про труднощі й незадоволення. На панелі "Наша громада і поза нею" учасниці висловлять свої погляди на українську громаду.

"Особисті зацікавлення": в цій категорії будуть представлені такі справи, як "Опанування ситуацій, які спричиняють напруження в щоденному житті" — чи може це бути корисним, а чи нищивним? "Відчуження і розвід": юридичні наслідки розводу, потреба ділової підтримки. На тему "Економіка Рейгана (Reaganomics)" говоритиметься, які вона дає можливості, — подаватимуться фінансові поради, наприклад, про дрібні інвестиції, позички, здобуття кредиту і т.д.

У категорії "заробіткова праця" відбудеться один панель і два семінари. В панелі "Працююча жінка" продискутується, як представляти себе під час інтерв'ю на посаду, важливість писаного резюме, плекання зв'язків, плянування кар'єри та заробіткова праця в українських установах. Завдання семінару "Писання резюме" полягатиме в тому, щоб подати засади, яких треба дотримуватися при готуванні резюме.

Вищеподані панелі відбудуться в суботу і неділю, 4-го і 5-го жовтня. Додатково ще заплановані два семінари в п'ятницю 3-го жовтня перед самою конференцією, які підлягатимуть окремій реєстрації. Запрошується всіх на ці два семінари, хоч їх тема є радше організаційна, а саме: "Успішні загально-суспільні зв'язки" та "Способи збирання фондів для організації".

Реєстраційні інформації готує Леся Качмар, го-

лова фінансового підкомітету. На початку травня вилітуться реєстраційні анкети всім учасникам попередньої конференції 1982 року. Крім цього, реєстраційні повідомлення будуть подані в пресі та вислані до всіх відділів США. Вже в травні можна звертатися за цими анкетами телефонічно або письмово до бюро Союзу Українок Америки в Нью-Йорку.

Люба Никифороук, як зв'язкова між комітетом і приміщенням учасників конференції, вже домовилася з відповідним центром при готелю Рамада в Принстоні, Нью-Джерсі. Готель Рамада міститься лише 40 хвилин від летовища в Ньюарку. До готелю можна легко доїхати автобусом або автом.

Зв'язками з пресою займається Ольга Лісківська при допомозі Марти Бачинської і Марії Цісік.

Запрошуємо читачів стежити наступними місяцями за інформаціями в пресі.

Конференція "Українська жінка у двох світах — 1986" заповідається цікавою для тих, котрі візьмуть в ній активну участь. Це єдина конференція такого роду, де всі жінки — чи належать до якоїсь організації чи ні — можуть самі включитися в дискусії без посередництва делегатів або представників. Скористаймо з цієї нагоди!

Приготувала **Надія Нинка**

ПОДЯКА ЗА ІМПРЕЗИ

"УКРАЇНЦІ — УКРАЇНСЬКОМУ СТУДЕНТОВІ"

Щиро дякую Голові Округи Нью-Джерсі, Ользі Тритяк та культ-освітній референтці Округи Н.Дж., Оксані Кузьмак, за ініціативу, а Відділам — 18 та 70 за імпрезу в Пассейку; Відділам — 24, 28, 32, 61, 75 та 86 за імпрезу в Ньюарку; Відділам — 4, 65, 92 та 100 за імпрезу в Нью-Брансвіку.

Ці успішні імпрези дали нагоду нашому громадянству ближче заізнатись зі Стипендійною Акцією США, а відділам співпрацювати на користь студуючої молоді під нашою опікою. Спасибі Вам усім!

ПОВІДОМЛЕННЯ

Шкільний рік уже почався в Південній Америці. Просимо спонсорів вплатити свої датки, щоб ми могли їх якнайскоріше переслати Вашим учням чи студентам. Просимо вплачувати на таку адресу:

UNWLA INC SCHOLARSHIP PROGRAM
c/o Mrs. Anna Krawczuk
18 Telegraph Hill Rd
Holmdel, N.J. 07733

чеки виписувати: **UNWLA INC**

Щиро вітаю нових членок комісії стипендій США — Надію Нинку та Любу Сіру (членок 4-го Відділу США Нью-Брансвік).

Анна Кравчук, референтка стипендій США
Талсса Турлнська, скарбничка комісії стипендій США

ХРИСТЯ НАВРОЦЬКА

ПРАКТИЧНІ ПОРАДИ

Подані внизу поради надіслала Ірина Бурачок. З подякою містимо їх в цьому числі "Нашого Життя".

— *Witch Hazel (Hamelis Virginiana)* це кущ, що росте в Америці на косогорах Нової Англії. Його лікувальні властивості відкрили ще індіани. Перші поселенці з Європи довідалися про вартість цієї рослини та вже більше як 100 років тому почали виробляти з неї настоянку, яку вживають в косметиці й лікуванні. Цей препарат, навіть у теперішніх модерних часах, ще далі популярний і широко вживаний.

Можна його вживати:

- як натирання на болючі й змучені м'язи, особливо на ногах,
- як змивання лица і тіла після купелі,
- на лице по голенні,
- щоб змочувати вмите волосся перед крученням,
- для втирання в шкіру на голові для зміцнення коріння волосся,
- на оклади на повіки для змучених очей,
- на болючі намулені місця на шкірі,
- до полоскання горла для відсвіження,
- на укуси комарів та інших комах,
- на *Poison Ivy*: робиться рідку пасту з содою до печення,
- на попарення і легке скапичення шкіри,
- на зболілу від вітру і сонця шкіру,
- щоб стягати пори на лиці,
- щоб усувати вугри — спершу розм'якшуємо шкіру, прикладючи замочений в гарячій воді рушник, потім легко видушуємо вугри й миємо лице теплою водою з милом, а вкінці змиваємо добре *Witch Hazel*.

OUR LIFE

Monthly, published by Ukrainian National Women's League of America

VOL. XLII

MAY 1986

Marta Baczynsky

THE UKRAINIAN MOTHER

From Selected Works of Ukrainian Authors

*The word 'mother' — is illustrious,
A word — most beautiful...*

T. Shevchenko.

So rich in meaning, so difficult to substitute from our stock of meager expressions.

A mother gives life to a tiny being, raises it physically, guides it spiritually. The fire of her love tempers it for life, the everlasting endeavor. The tenderness of her songs atunes the soul of the child for life. Her tales, with undiminished brilliance embroider the life of the child. The simplicity of her first lesson — her hands — guides it unswervingly along the right path.

During the whole span of Ukraine's history women and mothers have enjoyed profound respect. Proof of this is to be found in Ukrainian literature and folklore, in the contemporary reality of the Ukraine and in the free world.

The proverb — "A woman holds up three corners of the home" is the best expression of the great role a woman plays in the home: she unites the entire family, pilots their lives, preserves traditions and customs; rears new generations in the love of God and country. Viewing the position of the Ukrainian woman from the perspective of history one must conclude that her destiny was an unenviable one.

The geographical location of Ukraine, her fertile black soil, her wealth, have been the cause of continuous enemy invasions and oppression in centuries past and at present. It is sufficient to recall the hard times during the Tartar and Turkish invasions, the Cossack uprisings against the foreign occupants and enslaving of western lands by Poland, of the central and eastern territories by Russia. And then the yoke of serfdom and the uninterrupted, underground struggle with the enemies, full of peril and risk, and ceaseless turmoil.

What did Ukrainian women do while the men were away defending their country on the battlefield? Left at home with the children and the aged, they defended their hearth against the enemy. The Ukrainian mother

bore without complaint all the miseries of war, the despair of bondage and the perils of insurrection. Her greatest heroism, however, was the ability to present her country with her most precious, irreplaceable gift — her own children. When her child is seized by the enemy, she fights to the very last, to free it; when her country calls, she humbly bows her head and blesses her children to their sacred duty.

The Ukrainian mother is a figure of sublimeness and rare worth, ...

...In our paradise, on earth,
There is nothing more beautiful
Then the young mother
With her little child.
It happens, sometimes I look,
Gaze with surprise, and sadness
Grips my soul; I feel
Pity for her, and become worried;
I pray before her,
As before a sacred image
of that Blessed Mother,
Who to this world of ours, brought God.

Life for her now is sweet — sweeter!
She rises in the night
Her gift to swaddle,
Anticipate that world
When again she can gaze at it,
To converse. "This is mine,
Mine..." And gazes upon it,
And prays for it to God.

She dances in the village,
Prouder than a princess.
... displaying her gift
To the people: "Ah, look —
Mine is the most beautiful of all!"

Others glance...
Happy, gay...
Carrying her son home,
She imagines the whole village
Gazed only at him the live long day;
And nothing more, —
Fortunate one!

T. Shevchenko: "U nashim rayi"
(In our paradise)

And she suffers when her child, her son suffers in prison. In a letter to her daughter-in-law, his mother writes:

"I am staying here for a time. At least he will see that some kin of his is near; perhaps, he will feel less abandoned... I pray a lot now. Frequently, I am unaware that night has passed and morning finds me kneeling before the Crucifix. The nuns, with whom I have found shelter, pray with me... Prayer gives me strength... Once, in my youth, I found this astonishing expression in a book: 'If there is no God, I will invent one!... My reaction at that time was that it was abominable impudence, ostentation, a reaching for an original, majestic phrase. It seems to me that every heretic who throughout his life denied the existence of God, finding himself in my position, would cry out also: 'Lord, Lord! If you don't exist, I will invent you!!!'... Pray, my child. And teach your children to pray ... All of you, pray. We have nothing more to hope for..."

Olha Mak: "Z chasiv Yezhovshchyny"
(Age of the Iron Hand)

The figure of mother — teacher, mentor, friend — shines like a bright star in the life of the child, the poet writes:

Mother!
That star — is you! Although distance part us,
Between us flowed the ocean of separation.
In the hour of vision, in sleep of a weary moment,
I feel your gentle hands...
That's why I will not return from the road fatigued,
No matter how my feet bleed over stones,
Though the losses of spring storms travel with me.
Though some sort of bitterness seems to approach
As long as you shine before me,
I will go onward...

S. Charnetskyj: "Moyiy Mami"
(To my Mother)

In Shevchenko's poem "Neophytes", the mother of the neophyte Alciades who falls a victim of the brutal Nero watching the heroic death of her martyred Christian son, is so impressed with the ideal that she follows his footsteps. The mother is the Ukrainian mother, mother-heroine, who, losing her only child, goes to do the unfinished, continues the task:

And, on the shore, you were left alone,
And you watched as the wide circles spread, interlaced
Over him, your righteous son.
You watched until no living trace remained on the water.
And then you smiled.
And gravely, bitterly burst into tears;
And for the first time prayed to the Crucified, for us.
The Crucified Son of Mary saved you,
And into your living soul you accepted His living words.
And into the market-places and palaces, you carried
The words of Truth of the Living God.

T. Shevchenko' "Neophyte".

Prepared by Olena Zahaykewich—Melnyczuk

Reprinted from the "Ukrainian Section" a publication issued during the Women's International Exposition, held in November 1955 in New York.

Branch 113 of UNWLA
is pleased to present
Artist
ORESTA SZEPAROWYCZ
in her first one-woman art exhibition
in New York City, featuring paintings
of lush tropical landscapes and
fauna.
May 31, 1986 5:00 — 9:00 p.m.
The Ukrainian Institute
2 East 79 St., New York
Open to the Public
For Information contact:
Luba Firchuk (718) 721-5675

NEWS FROM UNWLA HEADQUARTERS

SCHOLARSHIP COMMISSION UPDATE:

- The UNWLA Scholarship Commission now boasts two new members, Nadia Nynka and Liuba Sira, both of UNWLA Branch 4 in New Brunswick, NJ.

- A SPECIAL THANKS ... to UNWLA members of New Jersey, for planning "Ukrainians for Ukrainian Students", an event that took place in various locations throughout the state. The purpose was to acquaint the Ukrainian community with the UNWLA Scholarship Program. The idea and initiative for this project were provided by Olha Trytiak, president of UNWLA Regional Board in New Jersey and Oksana Kuzmak, chairman of the Cultural Committee. Through the cooperation of the following branches, the event was a great success:

In Passaic — 18, 70

In Newark — 24, 28, 32, 61, 75, 86

In New Brunswick — 4, 65, 92, 100

- A REMINDER TO ALL SPONSORS

The school year has begun in South America. We ask all sponsors to send in their pledges so that we may forward your student's scholarships. Send all payments to:

<p>UNWLA Inc SCHOLARSHIP PROGRAM c/o Anna Krawczuk 18 Telegraph Hill Rd Holmdel, NJ 07733</p>

Make checks payable to UNWLA INC.

SOCIAL WELFARE COMMISSION UPDATE:

- At the end of 1985, members of the UNWLA Social Welfare Commission — Oksana Lopatynsky and Halyna Oberyshyn — prepared parcels containing tape cassettes with recordings of Ukrainian carols, songs and fairy tales for children, as well as copies of Our Life magazine. Thanks to the generous donations of the following UNWLA Branches: 7, 21, 38, 47, 64, 66, 69, 71, 83, 100, we were able to cover the shipping costs. The parcels were sent to various schools and dormitories in Brazil and Argentina.

Over the last few months many thank-you letters have arrived from the children and teachers who received these parcels. Here, in translation, are just a few:

... Dear UNWLA Executive Board,

My sincere thanks to you for the cassettes, I am happily learning the Ukrainian songs on them. I'm reading with great interest about your organization's accomplishments in the magazines you have sent...

... We received the cassettes and copies of Our Life magazine. The cassettes will certainly serve our youngsters well in their schooling. The magazines are eagerly read by young and old alike, the embroidery patterns are certainly greatly appreciated.

... We received your parcels of cassettes and copies of Our Life magazine. No sooner did I boast of their arrival than the anxious swarmed around me like bees. Needless to say, everything has been distributed!

NEW BRANCH OF UNWLA FORMED

New York, April 10, 1986 — a new branch of the Ukrainian National Women's League of America was formed in New York City in December 1985. Branch 113 has 21 founding members at the present time and was organized by Luba Firchuk and Irena Steckiv Bechtold, president and vice-president respectively.

Membership of the new branch consists primarily of Ukrainian women in the work force in such diversified professions as journalism, advertising, promotion, personnel, travel, real-estate, graphic arts, fashion, teaching, administration, library science, chemistry, stock-brokerage, electronics and retail sales.

Among the goals of Branch 113 are the propagation of the Ukrainian cause in American media; promotion of Ukrainian artists; counselling for students; networking for young professionals; assistance for senior citizens; fundraising for the Ukrainian Museum; and most importantly, the building of an awareness among the Ameri-

can populace that Ukrainians are many-faceted, multi-talented, successful, contributing members of the American community.

To accomplish these goals the Branch is formulating plans for a number of functions, among them participation in the 7th Street Festival in May, an art exhibition by Ukrainian women artists, an arts and crafts bazaar, and a dinner/dance. The support and participation of the Ukrainian community in these events will be greatly appreciated.

Branch 113 meets once a month at the UNWLA headquarters, 108 Second Ave., New York. New members are most welcome. For those interested in joining, the next meeting will be held Friday, May 9, 1986, 6:30 p.m. For more information write to: Branch 113,

c/o UNWLA
108 2nd Ave.,
New York, NY 10003

A Member of UNWLA

The beginning of the year means election time for the 121 Branches of the Ukrainian National Women's League of America. A new slate of officers is given the vote of confidence by fellow members to oversee the work of the branch, chair various committees and initiate projects.

On the average, there are from eight to ten officers in a branch. The overall picture is that within our organization approximately 1000 individuals are branch officers. In other words, one-fourth of UNWLA membership is assuming responsible functions, becoming more closely acquainted with the goals and aims of the organization, and enjoying personal fulfillment and growth.

Although this seems very promising the reality is quite different. Generally speaking, members are very reluctant to assume elective offices and, more often than not, the same people are forced to carry on the work of the branch. Often a member responsible for a certain aspect of work in her branch has been heard to utter dishearteningly: "I've been doing this job for the last three or four years and I'm tired of it!" Who could blame her? Doing anything repetitively is often less than pleasant.

But what are some of the other reasons for the apathy and unwillingness to work in the branch? The most obvious are that a member is too busy either pursuing a career, and or attending to the needs of small children or elderly parents. Perhaps more significant is that frequently a member suffers from a lack of basic knowledge of the goals and inner workings of the organization she belongs to, causing her to fear taking on any responsibilities.

One branch president, in an attempt to analyze this problem reasoned that first of all, any given UNWLA branch consists of a diverse array of individuals. Here we see women with varied interests, many work within the home while others are career women. There are women with dissimilar educational backgrounds, women who are longtime veterans of the UNWLA and those who have just joined. Some women belong to Ukrainian organizations exclusively and others belong to American organizations, as well.

Another reason given for a growing lack of interest is that once a member assumes an office and shows immediate promise in this area, she is "typecast". She becomes labelled as a good president, or the officer who is adept at organizing events, while another is known for her creativity in the kitchen. Eventually, the

individual is not allowed to act out of character. We, on the other hand, as branch members are relieved that an individual has been found to handle the position. The result is that often individuals end up working at their post for years. Furthermore, others become timid about trying out for an office or committee because they assume that they would not be as proficient as their predecessors and fear comparisons. What results is a "Catch-22".

How can this situation be remedied or even prevented from occurring? The proposed suggestion is that every branch president get to know the members of her branch, and help them realize their potential, nurturing and encouraging them to participate in various aspects of branch activity. Each member should be given the opportunity to work in areas new to her. This would help lessen the unknown and develop confidence. Should mistakes occur, they should be handled tactfully and with the understanding that often failure is a valuable lesson in itself. Even those who show promise of dynamic leadership should do their stint as the hospitality chairman because every function of branch work is important. What's more, the understanding gained in the successful managing of a branch would create better leadership, and membership and foster cooperation.

Perhaps we should be reminded that the branch is the fundamental unit of our organization, and it is here that a member learns firsthand the objectives and inner workings of UNWLA. Each member is encouraged to do this through work in various offices and committees within the branch. UNWLA has standing committees such as welfare, cultural, press etc. There are also those that are formed as the need arises, for example the organization of a concert or other events. The result is a more confident member who is better able to judge whether she is ready to tackle more responsibilities.

The leadership and membership of the branch complement one another. It is impossible to conceive one without the other. The logical conclusion is that the responsibility of creating a viable branch is not only that of the officers but of everyone who involved.

IRINA CHAJKOWSKYJ
Member of UNWLA Branch 70
Passaic, New Jersey

(Translated loosely from the Ukrainian text of the article as it appears in the Ukrainian section of this magazine).

UKRAINIAN WOMAN IN TWO WORLDS 1986 Conference

The initial "Ukrainian Woman in Two Worlds" Conference was held October 1982 at the Soyuzivka resort in upstate New York. Approximately 600 women attended the meetings. The feedback from the participants was overwhelmingly positive. Based on responses from questionnaires submitted to the attendees during and after the proceedings: 98% said the conference met or surpassed their expectations; 97% stated they would attend similar meetings in the future.

Responding to this positive feedback, the Ukrainian National Women's League of America (UNWLA) will sponsor a similar conference, scheduled for October 4th and 5th, 1986 in Princeton, New Jersey.

The 1982 conference was a unique experience for many who attended. It gave women of Ukrainian heritage an opportunity to share ideas and opinions with one another and to learn more about each other. The conference was a positive step in learning how to deal with the complex issues that face us as Ukrainian women and the Ukrainian community as a whole. It brought to light our common interests and concerns. However, those discussions merely touched the surface. Many issues were raised, but few resolutions were voiced. This is not surprising since complex issues cannot be resolved in a weekend. The 1986 conference is intended to pick up where the 1982 conference left off.

The UNWLA Executive Branch has entrusted a committee of young women the task of organizing this conference. Some of these women are members of the UNWLA, while others are not. Furthermore, the varied backgrounds of committee members bring a balance that reflects our community as a whole. The committee is chaired by Nadia Nynka. The vice-chairwoman is Zenia Brozyna, who also heads up the program subcommittee. For the past several months, Ms. Brozyna and her subcommittee, comprised of Dora Horbachevska, Oka Hrycak, Nilia Pawluk and Tanya Rozka, have been at work planning topics and contacting people to serve as panel moderators, panelists, and workshop leaders.

The subcommittee has taken an interesting approach in planning panel discussions. In analyzing the many issues of interest to women four major categories have been established: family, community, work, and self. The first panel discussion of the conference will present these four aspects of a woman's life. It will set the stage.

From there, individual panel discussions will expand upon topics covered in the introductory panel. All panels and workshops will fall into one of these four categories.

Under the category of "family" the following panels will be held. **Parenting**: the issues under consideration will be preschool childcare and language development, single parenting, teenage-related issues such as alcohol, drug abuse and suicides. **Care of Aged Parents**: The dilemma of old age homes versus homecare, availability of Ukrainian nursing homes, and loneliness. **The Younger Generation**: In this panel college-age students will discuss bilingualism and other bicultural issues.

The following panels are planned under the category of "Ukrainian Society". **Women and the Political Scene** will discuss the need for political awareness and the means for influencing American legislative bodies. **Ukrainians or Americans — Who are We?**: Representatives of different emigrations, or their descendents, discuss the contribution made to Ukrainian society as well as their problems and frustrations. **Our Community and Beyond**: Ukrainian women outside the mainstream of Ukrainian society will discuss their views of the community.

The category "self" will deal with topics relating to more personal issues. **Stress Reduction**: will discuss increased stress in our daily lives. **Separation and Divorce** will analyze legal ramifications and the need for support networks. **Reaganomics — How it Can Work for You** will offer financial advice on establishing credit histories, investing, etc.

Under the category of "work", there will be one panel and two workshops. **The Working Woman** panel will discuss how to prepare oneself for a job interview, the impact of a written resume, networking, career planning and working for Ukrainian business establishments. **Positive Self-Image** is a workshop which, will give practical advice on developing self-confidence and increasing one's assertiveness. **Writing Resumes** is a practical workshop focusing on resume-writing do's and don'ts.

These panels will be held on Saturday and Sunday, October 4th and 5th. Additionally, there will be two pre-conference workshops held on Friday, October 3rd. A separate registration will apply to these workshops. Although oriented to organizational issues, all are welcome to attend the two scheduled workshops: **Effective Public Relations** and **Organizational Fundraising**.

Registration information is being prepared by Lesia Kachmar, committee treasurer. By May 1st registration forms will be mailed out to those who participated in the 1982 conference. Registration information will be carried in the press and distributed to each UNWLA branch. In May, registration forms can also be obtained by calling or writing UNWLA Headquarters in New York City.

Luba Nykyforuk, as the committee's hotel liaison, is handling hotel arrangements with the Ramada Hotel and Conference Center in Princeton, New Jersey. The Ramada Hotel is only a forty minute drive from Newark Airport. Whether you plan to travel to the conference by plane, bus or car — it is easily accessible.

Public relations chairwoman for the conference is

Olia Liskiwsky. Assisting her are Marta Bascynsky and Maria Cisyk. Watch for their press releases in the coming months.

Anisia Handzia Sawyckyj, as chairwoman of the 1982 conference, is serving as advisor to the committee. Dr. Ivanna Ratych is the committee's liaison to the UNWLA Executive Council.

The scheduled conference promises to be an interesting and exciting experience for all who are planning to attend. Its unique distinction is that *all women* whether they belong to an organization or not, can participate in the discussions *directly*, and not through elected delegates or spokespersons. Let's take advantage of the opportunity!

THE ADVENTURE OF SCENT

An elegant, gracious woman can be remembered by many things — the beauty and serenity of her face and manner, her style, her voice, the graceful turn of her head, perhaps her smile. Yet the most captivating and enchanting memory of a lovely woman is undoubtedly created by the perfume she wears.

Throughout the ages the romantic and mysterious fragrances have played a big role in historic and personal triumphs and tragedies, in religious ceremonies, in economic wealth of nations, and most of all in the never-ceasing, endlessly fascinating man-woman relationships.

How people first came to harvest the magic of fragrances from nature's obvious and not so obvious sources is undefined. From history books we know that as far back as Egyptian times the use of fragrant ointments, oils and powders was very prevalent in the daily care and pampering of wealthy ladies. The beautiful Cleopatra spun her infamous web around admirers with the help of perfumes. Fragrances also played a big part in Egyptian religious ceremonies, used as sacrificial offerings to the gods.

In the ancient world fragrances were on par with priceless jewels and metals. The three Wise Men brought frankincense and myrrh to the Christ Child, together with gold, signifying that these gifts were fit for a king.

The Persians were the first to discover how to extract oils from flowers in the making of fragrances. Their method was distillation.

Although France is popularly known as the fragrance center of the world today, it was in Hungary in the 14th century that the first modern-type perfume was created. At the command of Queen Elizabeth of Hungary perfume oils were blended with an alcoholic solution to produce a mixture that became an indestructible weapon in the vast arsenal of feminine allure.

The word perfume is derived from the Latin "per" meaning through and "fumum" meaning smoke. But the nature of fragrance itself is not so easily defined, nor is it understandable why some ingredients, when blended,

become the most exquisite of fragrances. That is nature's wonderful secret.

The base or foundation of a fine fragrance is natural oils. Some are found in flowers such as Jasmine, Bitter Orange or the Rose. Other non-floral bases are extracted from grasses, spices, herbs, citrus products, leaves, roots and balsams. For instance, in the Oriental blends the root of Costus is used, but because 100 pounds of it are needed to obtain 1/4 pound of oil, it is very expensive.

The second most important ingredient in perfume-making is a fixative. It is vital because it holds the fragrance together and equalizes the evaporation rate of all of the note-giving elements. This ingredient makes the perfume last. Fixatives come from animals, resin and mosses. Whether a perfume is smashing or terrible depends on the proper selection of a fixative. The following are a few animal fixatives:

Musk — the male musk deer from Tibet, southern China and northern India produces this secretion which has an amazingly strong odor.

Civet — developed in the scent glands of the Civet cat living in such countries as Abyssinia, India, China, the Belgian Congo and Haiti. This yellowish-brownish substance has a highly unpleasant scent, until blended, with great skill, with other ingredients.

Ambergris — a solid, fatty substance that is the result of an upset digestive system of the whale. It looks like marble and can be harvested as it floats on the surface of the water.

Alcohol is the third important ingredient in perfumes. The natural oils and fixatives are diluted in alcohol, which is especially prepared and allowed to age for this purpose.

Modern age has introduced synthetics into the art of perfume making. Many fragrances can now be recreated synthetically, such as the scent of the gardenia or lily of the valley since their flowers yield no oil. Also, many new scents are being created with the blending of natural oils with synthetic substances.

There are various types of fragrances and to enjoy them fully it is necessary to distinguish them and their use. The strongest fragrance is perfume, because it is most concentrated and lasting. It should be applied to pulse points, allowing the heat of the body to accentuate the fragrance. Toilet water is next in strength and can be used liberally since the scent is lighter and more subtle. Cologne, first created in the city of Cologne, Germany in the 17th century, is the lightest form of fragrance. Originally it was a citrus type of fragrant "water" used to refresh and revitalize. In addition to the basic

types of fragrances there is a whole slew of personal hygiene accessories such as sachets, shampoos, hair sprays, bath needs, etc. Very popular today are scented candles and all kinds of room and clothes fresheners.

There are several things to remember when it comes to fragrances. The most important is to use a fragrance with discretion. Allure, seduction and romance is heightened by subtle hints and delicate innuendos which a strategic dab of perfume helps to create. A fragrance should complement the wearer and it is always better to understate your presence with a fragrance than to overstate it.

PHYLLO — QUICK AND MODERN

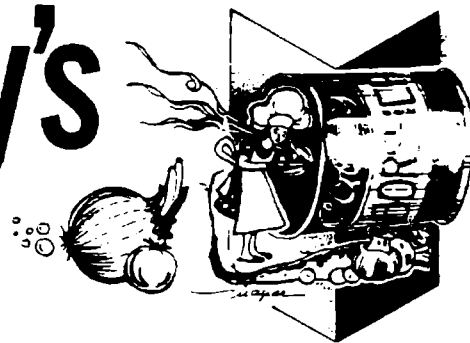
Phyllo is a flaky, paper-thin Mid-Eastern pastry dough which embraces a thousand and one fillings — from main courses to desserts. The most famous, of course, are Hungarian strudel and baklava. Once the creations of master bakers, these sumptuous, mouth-watering pastries required skill, patience and lots of time in preparation. Today, any enterprising homemaker can whip them up in a jiffy — all thanks to commercially prepared phyllo dough, available in just about any supermarket.

To make things even easier, the following recipe doesn't even require the traditional wrapping, it yields a delicious apple strudel, but with a different slant.

INGREDIENTS

1 pound phyllo dough
3 slices firm white bread
6 medium tart apples, peeled, cored and chopped into 1/2 inch cubes
1 cup walnut pieces, coarsely chopped
1 cup sugar
1 teaspoon ground cinnamon
1/2 teaspoon freshly ground nutmeg
2 tablespoons cornstarch
1 cup golden raisins
1 1/2 sticks unsalted butter
confectioners' sugar for sprinkling
whipped cream or ice cream

cooky's corner

METHOD

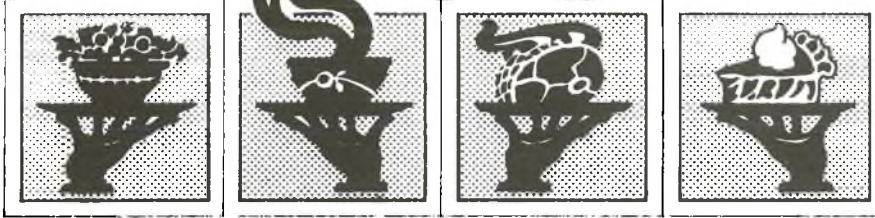
1. Remove frozen phyllo dough from box, but leave in plastic wrapper. Thaw until you can easily remove the plastic, about 30 minutes. The outer sheets will be soft, the interior ones will stay firm.
2. Cut the phyllo dough with a sharp knife into 1/4 inch wide strips. Transfer to 2 large mixing bowls.
3. Preheat the oven to 300° F. Butter a 13 x 9 x 2 inch glass baking dish.
4. Toast the bread in the oven just until dry, about 10 minutes. Let cool, then crush until finely chopped (slightly coarser than bread crumbs).
5. Raise the oven temperature to 350° F.
6. Combine sugar, cinnamon, nutmeg, cornstarch and bread crumbs.

Add raisins, chopped apples and walnuts. Set the mixtures aside.

7. Melt half the butter, cool slightly and pour slowly over the phyllo in one mixing bowl, tossing gently. Repeat with the remaining butter and the second bowl of phyllo.

8. Distribute half the phyllo shreds in an even layer in the baking dish. Spread the apple-nut mixture over them. Distribute the remaining phyllo on top.

9. Cover loosely with aluminum foil and bake for 30 minutes. Remove the foil and bake until the phyllo is golden and crispy, about 25 to 35 minutes. Remove the strudel from the oven and let cool. Cut into squares and dust with confectioners' sugar. Serve warm or cool, with whipped cream or ice cream.

З великодних свят переважно залишаються рештки шинки, яку можна використати в різний спосіб, наприклад:

ЛОКШИНА з ШИНКОЮ

(на 3-4 осіб)

- 1 коробка (8 унцій) локшини***
- 2 горнятка шинки змеленої**
- 1 гор. квасної сметани**
- 1 ложка гірчиці**

* В крамниці шукати між макаронами.

1. Зварити локшину за приписом на коробці. До варення додати 1 ложку олії. Після зварення, пролити зимною водою.

2. Змішати разом усі складники.

3. Пересипати до добре намасненої вогнетривалої посудини (2 ½ кварта). Зверху покласти кілька тонких платків масла або маргарини. Можна посипати пармезаном.

4. Пекти в нагрітій до 350° печі приблизно 45 хвилин.

ШИНКА

запікана з сиром

(на 6 осіб)

2 горнятка білого хліба порізаного в кубики

¼ горнятка масла або маргарини, стопленого

1 ½ горнятка шинки, вареної порізанної в тоненькі пасочки

½ горнятка піменто, порізаного на маленькі кубики

8 яєць

1 ½ горнятка молока

1 бляшанка кукурудзи (cream-style) з плином

сінь і перець до смаку

2 горнятка тертого "чедар" сиру

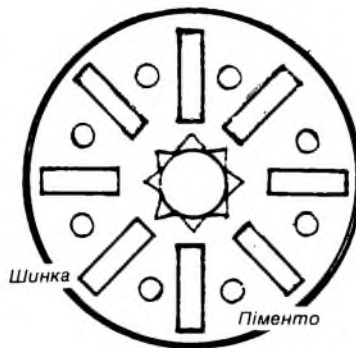
Нагріти піч до 350°

1. Наспід 10-інчової посудини до печення коржів наложити білий хліб вимішаний з розтопленим маслом.

2. Відкласти до прибрання 10 пасочків шинки й 15 кубиків піменто.

3. У великій мисці легко збити яйця, додати молоко, кукурудзу, сінь і перець, решту шинки і піменто. Все разом вимішати і налити на приготований хліб.

4. Прикрасити зверху приготовленими кусочками шинки й піменто та пекти 35-40 хвилин, щоб зверху зарум'янилося.

Залишилися також білки з великоднього печення. Ви їх заморозили й тепер можна зужити на торт з пінкових коржів, нугат або лакоминку. Подаємо припис на торт:

ПІНКОВИЙ ТОРТ

9 білків

1 горнятко цукру

1 ложечка Cream of tartar

1 ложка оцту

1. Вирізати з алюмінійового паперу 4 круглі куски трохи більші як 10-інчова тортівниця і насмарувати їх маслом.

2. Збити густу піну з білків додаючи потрохи цукор. Прикінці додати Cream of tartar і оцет.

3. Поділити піну на 4 частини й виложити на алюмінійові кружки їх класти наспід тортівниця або на лист.

4. Пекти в температурі 250° 45-60 хвилин, щоб коржі були ясно бежевого кольору. По спеченню легко зняти з алюмінійового паперу і залишити на ніч.

МАСИ

I

1 1/3 коробки вершків збити з 3-4 ложками цукру-мучки

Сік з одної цитрини середньої величини

II

1 2/3 коробки вершків

4-5 ложок цукру-мучки

4 ложечки кави (порошкової, дуже сипкої)

1 румова есенція

1. Коржі перекладати в такому порядку:

корж, цитринова маса,

корж, кавова маса,

корж, цитринова маса,

корж, кавова маса.

2. Цілий торт з боків намастити кавовою масою.

3. Зверху посипати меленими волоськими горіхами, на що потрібно ¾ горнятка горіхів.

ХРОНІКА

ОКРУГА ПІВНІЧНИЙ НЬЮ-ЙОРК

Хроніка за 1985 рік

Округа об'єднує 6 відділів із 217 членками.
Осідок Окружної Управи є Рочестер, Н.Й.
Голова Округи — Марія Крамарчук.
Пресова референтка — Ярослава Борачок.

ВІДДІЛ	МІСЦЕВІСТЬ	ГОЛОВА	ЧИСЛО ЧЛЕНОК
46-ий	Рочестер	Леся Павлович	31
47-ий	Рочестер	Ірина Руснак	87
49-ий	Бофало	Марія Паньків	44
68-ий	Сиракюзи	Ярослава Гудзяк	16
97-ий	Бофало	Оля Лавні	17
120-ий	Рочестер	Ганя Тарафа	22

ОРГАНІЗАЦІЙНА РЕФЕРЕНТУРА

У звіттовому році приєднано 5 нових членок, вибуло 13.

ВИХОВНА РЕФЕРЕНТУРА

В окрузі існують дві світлички, а це при Відділах 120-ім і 97-ім. Діти світлички 120-го Відділу відзначили в травні "День Матері"; в червні відбулася "градуація" найстарших дітей; в жовтні дитяча костюмова забава; в грудні зустріч із св. Миколаєм.

КУЛЬТУРНО-ОСВІТНЯ РЕФЕРЕНТУРА

Доповіді на сходинах відділів:

47-ий Відділ: в березні "Жінки і природа в творчості Тараса Шевченка"; в травні "В день матері", виголосила Ростислава Стеців.

49-ий Відділ: в листопаді "Листопадовий зрив" — Я. Борачок.

46-ий, 47-ий і 120-ий Відділи: відзначили спільно 10-ліття смерті св.п. Олени Лотоцької панахидою і сходинами, з доповіддю Іванни Мартинець "У поклони Олені Лотоцькій".

Доповіді для громадянства:

47-ий Відділ: в лютому "Маркіян Шашкевич пробудитель галицької землі" — Р. Стеців. В червні "Японія" — доповідь з прозірками Марти Єлиїв, яка 2 роки працювала в Японії.

В грудні "Подорож по Бразилії" доповідач м-р Роман Чорнобиль. Прозірки Ірини й Мирона Руснаків та альбоми зі знімками з подорожі Мирослави Приймак й Ірини Руснак доповняли доповідь. При відділі існує "Гурток Книголюбів" ім. Олени Залізняка.

ІМПРЕЗОВА РЕФЕРЕНТУРА

46-ий; 47-ий і 120-ий Відділи; членки брали активну участь в комітеті для планування вечорниць "Червоної калини". Частину прибутку 100.00 дол. вислано на Український Музей.

49-ий Відділ: в липні для членок з родинами відбувся пікнік; 8-го грудня "Прощальна вечірка" для членки Анни Макух, з нагоди її від'їзду до Каліфорнії.

49-ий і 97-ий Відділи: 29-го вересня імпреза з програмою "Чайок для Музею".

97-ий Відділ: "Андріївський вечір" для членок.

МУЗЕЙНО-МИСТЕЦЬКА РЕФЕРЕНТУРА

46-ий Відділ: виставка народнього мистецтва в рочестерським музею з показом писання писанок.

47-ий Відділ: участь у фестивалю церкви св. Йосафата й 4-денна виставка вишивок Ігора Чмоли з Бофала. Показ ви-

Окружний З'їзд Округу Північного Нью-Йорку (28 квітня 1985 р.) Рочестер, Н.Й. Сидять зліва: Ірина Дорошак (49 Відд.) — членки СУА з Кентон, Огайо. При відділі діє гурток "Любителів народного мистецтва". До крамнички Українського Музею даровано вишивані речі, а до Музею передано предмети високо-мистецької вартости. 4 членки взяли участь у з'їзді любителів народного мистецтва на "Союзівці". На імпрезі "Чайок для Музею" в Бофало, була мистецька виставка Ірини Твердохліб та її слово про історію української вибійки. Голова відділу, І. Руснак, мала головну доповідь про Український Музей. У звіттовому році продано цеголок УМ на 460.00 дол. Приєднано 4-ох нових членів. З різних датків переслано на УМ: 722.00 дол. Відділ є членом і меценатом Українського Музею.

Northern New York Regional Council Meeting (April 28, 1985) in Rochester, N.Y. Seated (l-r): Irina Doroschak (Br. 49), Marta Bohachevsky-Chomiak, Maria Kramarchuk (pres. Reg. Council), Neonila Steckiwi (Br. 49).

шивання і роблення вареників. У квітні, під час Окружного З'їзду, відбулася виставка картин і писанок Роксолани Гіліцінської — членки СУА з Кентон, Огайо. При відділі діє гурток "Любителів народного мистецтва". До крамнички Українського Музею даровано вишивані речі, а до Музею передано предмети високо-мистецької вартости. 4 членки взяли участь у з'їзді любителів народного мистецтва на "Союзівці". На імпрезі "Чайок для Музею" в Бофало, була мистецька виставка Ірини Твердохліб та її слово про історію української вибійки. Голова відділу, І. Руснак, мала головну доповідь про Український Музей. У звіттовому році продано цеголок УМ на 460.00 дол. Приєднано 4-ох нових членів. З різних датків переслано на УМ: 722.00 дол. Відділ є членом і меценатом Українського Музею.

49-ий і 97-ий Відділи: влаштували імпрезу "Чайок для Музею". Прибуток 730.00 дол. переслано на будівельний фонд Українського Музею. Приєднано для УМ 4-ох членів і одного мецената.

49-ий Відділ: є членом Українського Музею.

97-ий Відділ: показ стебнування накриття на ліжку перевела Мирослава Макогон; випалювання на дереві — Ірина Балюта.

120-ий Відділ: показ роблення прикрас на ялинку, на основі своєї книжки, перевела Анастасія Смеречинська. В листопаді, відділ спонсорував виставку знімок Одарки Фіглюс з Денверу "Мистецтво лемківської архітектури".

РЕФЕРЕНТУРА СУСПІЛЬНОЇ ОПІКИ

47-ий Відділ: до Бразилії вислано 14 пакунок, яких поштова оплата виносила 440.70 дол. Допомога двом "бабусям" 272.00 дол. Передплата журналу "Наше Життя" двом "Бабусям". Допомога садочкам в Німеччині 128.00 дол. річно. Завдяки відвідинам і доповіді стипендійної референтки Анни Кравчук, відділ здобув 9 нових стипендій та пожертв на суму 3,710.00 дол. Відділ утримує одну стипендіятку. Має телефонічний і письмовий контакт, з потребуючими поміччями, членками відділу.

46-ий, 47-ий і 120-ий Відділи: влаштували обід з нагоди "Стипендійного Дня".

46-ий Відділ: переслав 525.00 дол. — це гроші двох членок на дві стипендії й прибуток з обіду.

47-ий Відділ: прибуток з обіду 110.00 дол. переслав на стипендійну акцію.

49-ий Відділ: зібрав на стипендії 3,080.00 дол. Відділ оплачує одну стипендію, а 5 членок — 5 стипендій. На політичних в'язнів переслано 100.00 дол. До Бразилії вислано 2 пакунки.

68-ий Відділ: вислав 3 пакунки з одягом до Бразилії. Спонує одного студента й вислав для нього 575.00 дол. Членки відвідували й опікувалися хворими.

97-ий Відділ: спонує одну студентку, а дві членки оплачують дві стипендії.

120-ий Відділ: вислав до Бразилії 10 пакунків одягу. Придбав одну чотирирічну стипендію.

РЕФЕРЕНТУРА ЗВ'ЯЗКІВ

а) *Внутрішні:*

46-ий, 47-ий і 120-ий Відділи: членки приготували окружний з'їзд; входять в склад окружної управи.

49-ий і 97-ий Відділи: влаштували спільно імпрезу. 4 членки є в складі окружної управи.

б) *Зовнішні:*

47-ий Відділ: співпрацював з "Комітетом Прав Людини"; вислав листи й телеграми до законодавців. Співдіяв в усіх імпрезах з "Об'єднаним Громадським Комітетом Рочестеру". Був членом комітету для вшанування річниці смерті св.п. Патріярха Йосифа. Членки допомагали в улаштуванні зустрічі із співаком Павлом Плішкою, з нагоди його концертного виступу з рочестерською фільгармонією. В різдвяному і великодному часі, в старечому домі, дано показ українських обрядових звичаїв. Членки відділу є в комітеті 1,000-ліття Хрищення Руси-України.

49-ий і 97-ий Відділи: членки помагали в улаштуванні церковних імпрез. Відділи є членами "Американської Федерації Жіночих Клубів".

120-ий Відділ: в лютому, членки брали участь в показі моди, який був влаштований американською організацією, для здобуття фондів на віднову статуї "Свободи". На ту саму ціль в травні, з нагоди 100-ліття прибуття до США перших українських емігрантів, перепроваджено грошеву збірку між українським громадянством.

"Стипендійний День СУА" в Рочестер, Н.Й. (15 вересня 1985 р.) Зліва: Ірина Руснак — голова 47 Відділу СУА; інж. Петро Бокало, Марія Крамарчук — голова Окружної Управи; Анна Кравчук — референтка стипендій СУА; Леся Павлович — голова 46 Відділу; Анна Тарафа — голова 120 Відділу.

"UNWLA Scholarship Day" held September 15, 1985 in Rochester, N.Y. Left to right: Irina Rusnak (pres. Br. 47), Petro Bokalo, Maria Kramarchuk (pres. Reg. Council), Anna Krawczuk — chairwoman of UNWLA Scholarship Program; Lesia Pawlovyeh (pres. Br. 46); Anna Tarafa (pres. Br. 120).

Велике зрозуміння потреби зв'язку з американським середовищем проявилось в тім, що відділи закупили книжку Мирона Долота "Екзекюшен бай ганґер" і вислали до американських каледжів.

46-ий Відділ: книжку подарував бібліотеці рочестерського технічного інституту.

97-ий Відділ: книжку подарував до "Ст. Джон Фішер Каледж", а "Перший Вінок" до головної міської бібліотеки.

120-ий Відділ: книжку вислав до бібліотеки стейтового каледжу в Бракпорті. Окружна Управа Північного Нью-Йорку закупила дві книжки М. Долота. Одну дано до "Монро Комюніті" каледжу; другу до "Назарет" каледжу.

ПРЕСОВА РЕФЕРЕНТУРА

На 217 членок в окрузі, журнал "Наше Життя" передплатує 141 членок і 9-ть нечленок.

47-ий Відділ: переведена збірка на фонд "Нашого Життя" дала суму 75.00 дол. Про діяльність відділів були написані статті в журналі "Наше Життя"; в щоденнику "Свобода" і "Кооперативна Думка — Рочестер".

ГОСПОДАРСЬКА РЕФЕРЕНТУРА

Господарські референтки, своєю жертвенною працею, збагачували каси відділів. Приготовляли обіди та перекуски з нагоди різних імпрез. Організували 2 рази в році передсвяточні продажі печива. На сходах вгощали присутніх кавою і солодким.

Ярослава Борачок

ДОПИС

ОКРУГА ЧІКАГО ВІДЗНАЧИЛА 60-ЛІТТЯ СУА

Округа СУА в Чикаго, 1-го грудня врочисто відзначила 60-ліття Союзу Українок Америки в Українському Інституті Модерного Мистецтва. Присутніх було понад 100 осіб. Ювілей відкрила Дарія Ярошевич, голова 29-го Відділу, привітавши Ульяну Любович, колишню редакторку журналу "Наше Життя", та голів Окружної Управи в Чикаго Д. Маркус, М. Семків, Е. Струтинську, Л. Шандру, М. Юзефович та теперішню голову округи М. Наваринську.

Після молитви та обіду, ми мали приємність послухати дві доповіді, що так добре виголосили голови Окружної Управи Любослава Шандра й Евстахія Струтинська.

Шість відділів приєднали 29 нових, молодих та енергійних членок. **6-ий Відділ:** Адріана Головата, Ірена Івасюк, Зоряна Морозевич, Ірена Остап, Марійка Трусевич та Іра Скірник; **29-ий Відділ:** Оксана Весловська, Люба Калін, Ірена Кліш, Мар'яна Лісківська та Оріся Свиник; **74-ий Відділ:** Ліда Голод, Іна Дудко, Марія Гуран та Ольга Павлишин; **84-ий Відділ:** Інна Момотюк та Марійка Шпур; **101-ий**

Відділ: Галина Траверза; **102-ий Відділ:** Марта Белкаїрос, Лора Білик, Софія Гриб, Марта Лаг, Аліса Пузик, Гінді Стагле, Катя Шевців, Катря Тун, Марія Ватсон, Оля Ветти та Маруся Войтечко. Відділи 6, 29, та 102 дістали грошові нагороди, за приєднання п'ятьох або більше членок. М. Наваринська, голова Округи, та Ю. Кокорудз організаційна референтка Округи, особисто вітали кожну нову членку.

У розваговій частині нашої програми Ангеліна Самбірська прочитала гумореску "Жінка-союзанка на вакаціях", котру написала українська поетка Ганна Черінь. Всі були дуже захоплені чудовим гумористичним змістом, котрий поетка так гарно зуміла створити. На закінчення програми Оріся Покорна виконала на фортепіані два вальси Шопена. Наша вдячність для тих відомих і невідомих жінок доброї волі, що творили й розбудовували СУА і гідно заступали ім'я української жінки-громадянки поза межами Батьківщини-України.

Валентина Скороход-Хома

РІЧНІ ЗБОРИ

1-ий ВІДДІЛ, НЬЮ-ЙОРК, Н.Й.

Загальні річні збори 1-го Відділу відбулися в домівці СУА 8-го грудня 1985 р. з участю 48 членок. На зборах була присутня делегатка з округи, референтка суспільної-опіки Головної Управи СУА Лідія Черник.

Вибрано управу відділу на 1986 рік в такому складі: Леся Гой — голова, Стефанія Лешко — заступниця голови, Стефанія Семущак — протоколярна секретарка, Ганя Серант — кореспонденційна секретарка, Стефанія Гуменюк — скарбничка.

Референтки: Люба Дармограй — організаційна; Михася Баран, Лена Микитич — культурно-освітні, Іванна Мачай — імпрезова, Соня Костюк — виховна, Євгенія Вацик — передплат "Нашого Життя", Марія Касіян — зв'язків; Соня Вацик, Ева Гарайда — суспільної опіки, Марія Мотиль — пресова, Віра Шуль — музейна, Анна Натина — мистецька; Евдокія Кріль, Ольга Кузьмин, Анна Куснірчук — господарські, Катруся Папуга — фестивалю, Анна Натина — делегатка до Об'єднаного Комітету.

Контрольна комісія: Лідія Магун — голова, Наталія Мітрінга, Осипа Дудинська, Дарія Чижик, Катерина Лис — члени.

Марія Мотиль,
пресова референтка

47-ий ВІДДІЛ, РОЧЕСТЕР, Н.Й.

Загальні збори 47-го Відділу СУА ім. Лесі Українки в Рочестер, Н.Й. відбулися 2-го лютого 1986 р. Предсідницею зборів була Марія Крамарчук, секретаркою — Мирослава Приймак. Окружну Управу репрезентувала заступниця голови Леся Павлович.

Новообрана управа на 1986: Ірина Руснак — голова, Татяна Шутер — заступниця голови, Ірина Михайлюк, — протоколярна секретарка, Галина Павлічко — кореспонденційна секретарка, Марія Джус — скарбничка.

Референтки: Марія Костів — фінансова, Іванна Мартинець — мистецтва й музейна, Ростислава Стеців — культурно-освітня, Марія Крамарчук — пресова; Віра Мотика, Тетяна Шутер, Анна Чорнобиль — суспільної опіки, Ірина Семанюк — виховна, Галина Несторович, Анна Скіц, Катерина Щур — господарські, Марія Лещишин — зв'язків.

Вільні членки: Ольга Нарівна, Христина Дзюба.

Контрольна комісія: Ірина Шмігель — голова; Анна Капітан, Ольга Ганушевська — члени; Катерина Лялька, Тамара Гривнак — заступниці.

Марія Крамарчук,
пресова референтка

73-ий ВІДДІЛ СУА, БРІДЖПОРТ, КОНН.

Загальні збори 73-го Відділу СУА в Бріджпорті відбулися, 19-го січня 1986 року. Зборами проводила президія в складі: Мирослава Чубата — голова й Наталія Шуст — секретарка.

Нова управа відділу така: Ярослава Ковач — голова, Мирослава Чубата — заступниця голови, Марія Слевінська — секретарка, Галина Тромза — скарбничка.

Референтки: Тамара Пеленська — культурно-освітня, Марія Цап — імпрезова, Анна Гомік — зв'язків і організаційна, Стефанія Бабій — суспільної опіки, Мирослава Чубата — пресова в українській мові, Олександра Вучек — пресова в англійській мові, Дарія Стахів — музейна.

Господарські: Надія Чубата (голова), Марія Болонний, Юлія Бурий, Ольга Папроцька, Марія Герич, Марія Пелешук.

Контрольна комісія: Стефанія Бабій, Наталія Шуст, Софія Максимюк.

Мирослава Чубата,
пресова референтка

77-ий ВІДДІЛ, ЧІКАГО, ІЛЛ.

Річні загальні збори 77-го Відділу СУА, ім. Алли Горської, в Чікаго відбулися в неділю, 26-го січня 1986 року.

Окружну Управу СУА репрезентувала заступниця голови Окружної Управи, Наталка Завадович.

До президії зборів увійшли пп. Валентина Скороход-Хома — голова й Неля Бريدжмен — секретарка.

До управи відділу односторонньо увійшли: Валентина Скороход-Хома — голова, Оксана Тимс — заступниця, Неля Бريدжмен — секретарка, Тамара Петренко — скарбничка.

Референтки: Текля Смаль — організаційна, Неля Бريدжмен — пресова, Лідія Отрошко — культ-освітня, Катерина Баран — суспільної опіки, Текля Смаль — зовнішніх зв'язків.

Контрольна комісія: Валентина Косогор — голова, Варвара Петрусь і Віра Хамів — члени.

Неля Бريدжмен,
пресова референтка

84-ий ВІДДІЛ СУА, ЧІКАГО, ІЛЛ.

Річні загальні збори 84-го Відділу СУА в Чікаго (південь) відбулися 2-го лютого 1986 р. Окружну Управу репрезентувала Володимира Демус — заступниця голови Окружної Управи. Зборами вела президія в складі: Володимира Демус (голова) і Оксана Мурська (секретарка).

Перевибрано на 1986 р. управу з минулого року в такому складі: Марія Дорожинська — голова, Віра Боднарук — заступниця голови, Марія Ріпецька — секретарка, Стефанія Шандра — скарбничка.

Референтки: Туня Грод — організаційна, Надія Хойнацька — культурно-освітня, Віра Боднарук — імпрезова, Таня Шпур — суспільної опіки, Уляна Павлінська — музейна, Марта Гайдук — пресова; Ольга Стефанська, Антоніна Шкірпан, Галина Кокколюс — господарські.

Контрольна комісія: Володимира Демус, Катерина Черняк, Гельга Мізь.

Марта Гайдук,
пресова референтка

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ
203 SECOND AVENUE
NEW YORK, NEW YORK 10003

ВІДКРИТИЙ П'ЯТЬ ДНІВ НА ТИЖДЕНЬ
/КРИМ ПОНЕДІЛКА І ВІВТІРКА/
ВІД ГОД 1 — 5 ПО ПОЛ.

ПОЖЕРТВИ

25,000.00 дол. — Федеральна Кредитівка "Самопоміч" в Нью-Йорку
500.00 дол. — Надія Касянчук
450.00 дол. — 73-ій Відділ СУА
по 250.00 дол. — Мирон Мельничук, д-р Мирослав і Люба Прокопи, Морген Гаранті Траст Компанія в доповненню пожертви Катерини Литвинко-Фанок
по 200.00 дол. — Сквіб Корпорація в доповненню пожертви Андрія Зваруна, Мобил Фундація в доповненню пожертви М. Т. Пеленські
175.00 дол. — Володимир Піснюк
150.00 дол. — д-р Богдан і Марта Цимбалісті, Український Музичний Інститут — Нью-Джерзі, 28-ий Відділ СУА
по 100.00 дол. — М. Воевідка, Володимир Папуга, Ілля і Марія Шевчуки, Роман Цьонка, Теодозій і Ольга Зазуля, Василь і Ярослава Ковачі
по 50.00 дол. — Аллайд Корпорація в доповненню пожертви Ванди Баксер, Юнайтед Технолоджіс в доповненню пожертви Розалії Воробель
по 25.00 дол. — М. П. Коць, Микола Цимбалістий, Василь Кострицький, Варвара Чубата, Марія Підгородецька, Подружжя Михайло Бурий, 20-ий Відділ СУА
35.00 дол. — Оксана Байко
по 20.00 дол. — Зеновія Воробець, Єлисавета Мадич, Марія Круг, Іванна Білан, Франк Сток, Василь Бабій, Подружжя Михайло Терентюк, Подружжя Хомяк; Подружжя Микола Басюк, Катерина Якимів, Мирослава Чубата, Василь Бабій, Гирл Скавт Труп 2-125
15.00 дол. — Надія і Ярослава Бігуни
13.00 дол. — Лев Шанковський
12.00 дол. — Школа св. Луки
по 10.00 дол. — Володимир і Ольга Гнатки, Софія Барусевич, Софія Стець, Іван Демчишин, Стефан Гудз, Ольга Маттерс, Володимир і Ядвига Черевко, Романа Якимець, Віктор Басюк, Едвард Кирилук, Джунер Гай Скул 189 КЮ
по 5.00 дол. — Григорій і Марія Бакуменко, Марія Бравн, Василь і Евдокія Барничі, Антін Фінковят, Антонія Кулик, Михайло Мельник, Володимир Пацула, пані Матвієнко
4.00 дол. — Василь Содик
3.00 дол. — Катря Василькевич
1.00 дол. — Михайло Бурий

ПОДЯКА

Сердечну подяку складаю подружжю Евстахії і Степанові Шуган за їхню опіку наді мною під час моєї недуги. З вдячності складаю від їхнього імені 100.00 дол. на Український Музей. Евдокія Лисько

Щиро дякую,
Дарія Байко
адміністративний директор

БУДІВЕЛЬНИЙ ФОНД

50,000.00 дол. — Союз Українок Америки, Нью-Йорк
4,000.00 дол. — Сквіб Корпорація в доповненню пожертви д-р Олега й д-ра Іванни Ратичі
1,245.00 дол. — 119-ий Відділ СУА
по 1,000.00 дол. — Богдан Котис, Ярослав і Слава Рубель, Богдан і Анна Бойчуки, Товариство українських землевласників, Нью-Йорк
по 500.00 дол. 33-ій Відділ СУА, Товариство Українських Інженерів
по 300.00 дол. — Осип і Ірина Бурачки, Іван і Теодозія Гурик (пожертва з нагоди 50 річниці одруження)
200.00 дол. — Лідія Кучерська
по 150.00 дол. — Стефан і Іванна Рожанковські, Володимир Папуга
по 100.00 дол. — Аніса Вересюк, Варвара Бакало, д-р Марія Кознарська, Іван Демків, Стефанія Залітач, Роман і Стефанія Цегельські, Марія Савчак, Михайло і Теодозія Депутат
по 50.00 дол. — Ірина Печко, Ольга Сосенко, Мотря Кушнір, Олександра Яцкевич, Марта Ярош, Сестрицтво Української Католицької Церкви
30.00 дол. — Ярослав Дацьків
по 25.00 дол. — Володимир Козачинський, Юлія Дашко, Христина Блаженко, Надія і Константин Дидинські, Галина Царинник
по 20.00 дол. — Ольга Трачук, Лідія Бук, Христина Портер
по 10.00 дол. — Ляриса Музичка, Марія Коглер, Наталія Миколаєвич, Евстахія Шуган, Оксана Бачинська, Люба Остапюк, Оксана Іной

Щиро дякую,
Дарія Байко

ЗАМІСТЬ КВІТІВ

У пам'ять отця Митрата Володимира Білинського складаємо на Український Музей: по 25.00 дол. — о. Ярослав і Олександра Шусти, д-р Марія Клячко, Ева Підзубчишин

Замість квітів в пам'ять бл.п. Марії Будної складаємо 25.00 дол. на Український Музей в Нью-Йорку. Дарія і Василь Оріховські

Замість квітів в пам'ять бл.п. Марії Будної складаємо 25.00 дол. на Український Музей в Нью-Йорку. Параскевія і Володимир Шпачинські

Замість квітів на могилу незабутнього дорогого шваг'ра бл.п. д-ра Василя Вергуна складаю 20.00 дол. на Український Музей в Нью-Йорку. М. Кеас.

Замість квітів на свіжу могилу бл.п. Михайла Вірщука, батька д-ра Володимира Вірщука, складають на Будівельний Фонд Українського Музею 25.00 дол. Омелія і Роман Рогожі.

Замість квітів на могилу д-ра Миколи Гнатчука на Український Музей складаю 25.00 дол. Стефа Надрага.

Замість квітів в пам'ять бл.п. **Якова Гніздовського** складаємо **100.00** дол. на Будівельний Фонд Українського Музею. **д-р Андрій І Татліна Тершажовці**

В пам'ять св. п. **Якова Гніздовського** складаємо **25.00** дол. на Український Музей. **Володимир І Лідія Фіцаловичі**

В світлу пам'ять **Марії І Михайла Головових** складаю **50.00** дол. на Український Музей. **Анна Політило**

В пам'ять найдорожчої мами, покійної **Ірини з Горникевичів Ганушевської**, яка упокоїлася в Бозі в Україні на 99 році життя, складаємо через 47-ий Відділ СУА **1000.00** дол. на Будівельний Фонд Українського Музею в Нью-Йорку. **Ірина І Мирон Руснаки**

В пам'ять св. п. **Івана Гурка** складаємо на Український Музей: по **50.00** дол. — д-р **Ярослав І Ляриса Музичка, Нестор і Ніля Кузичі; 25.00** дол. — д-р **Олександра Школьник; 10.00** дол. — **Ірина Кашубинська**

У 100-ліття від народження нашої найдорожчої мами св. п. **Ірени Домбчевської** на Будівельний Фонд Українського Музею складаємо **100.00** дол. **Христя І Юрій Навроцькі**

У 100-ту річницю уродин заслуженої діячки українського жіночого руху св.п. **Ірени Домбчевської**, матері **Христі Навроцької**, складаємо **50.00** дол. на Будівельний Фонд Українського Музею. **Анна Любинська**

Замість квітів на свіжу могилу **д-ра Володимира Душника**, многогранного громадського діяча, співредактора "Свободи", редактора "Квордерлі", активного члена багатьох наших організацій жертвую **25.00** дол. на Український Музей в Нью-Йорку. Дружині покійного **Марії** і синові **Маркові** пересилаю сердечні співчуття. **Марія Демидчук-Чучман з родиною**

В пам'ять чоловіка бл.п. **д-ра Івана Жовніровича** складаю **100.00** дол. на Будівельний Фонд Українського Музею. **Марія Жовнірович**

Замість квітів на свіжу могилу **Інж. Романа Загайкевича** на будову нового Українського Музею в Нью-Йорку складають **50.00** дол. **Марта Савчук І Мирослава Савчак**

В пам'ять бл.п. **Інж. Романа Загайкевича**, співпрацівники сина **Ігора Загайкевича** склали **27.00** дол. на потреби Українського Музею в Нью-Йорку.

Замість квітів на свіжу могилу св.п. **д-ра Володимира Кокорудза** складають **50.00** дол. на Український Музей в Нью-Йорку. **д-р Марія І д-р Юрій Дицьо**

Замість квітів на могилу св.п. **д-ра Володимира Кокорудза** складаю **20.00** дол. на Український Музей. **Юрій І Мирослава Граби**

Замість квітів на далеку могилу моєї шкільної подруги бл.п. **Ліди Комар** складаю **25.00** дол. на Український Музей. **Надія Бігун**

В пам'ять **д-ра В. Коритника** складаю **10.00** дол. на Український Музей. **Марія Павлишин**

В пам'ять **Геннедія Которовича** складають на Український Музей **25.00** дол. **Надія І Константин Дідинські**

Замість квітів на свіжу могилу бл.п. **М. Кулинич** на Український Музей складаємо **50.00** дол. **Надія І Адріян Каратницькі, Ганя І Петро Дюки**

Замість квітів в пам'ять бл.п. **Романа М. Левичького** складаємо на Український Музей **50.00** дол. — **Богдан Гамерський, 20.00** дол. — **Юрій і Мира Граби**

Замість квітів на свіжу могилу бл.п. **Інж. Романа М. Левичького-Рогалля** складаю **30.00** дол. на Будівельний Фонд Українського Музею в Нью-Йорку. **Ярослава Ярославич**

У пам'ять мого найдорожчого чоловіка **Володимира Маєвського** складаю **50.00** дол. на Український Музей. **Анна Маєвська**

Замість квітів в пам'ять бл.п. **Христини Мізь**, хрещениці мого бл.п. чоловіка **Андрея**, складаю **75.00** дол. на Український Музей. **Євгенія Ратич**

Замість квітів на могилу товариша студій бл.п. **Інж. Василя Мороза з Канади** складаю **25.00** дол. на Український Музей в Нью-Йорку. **Інж. Ярослав Букачевський**

Замість квітів на свіжу могилу бл.п. **Інж. Ярослава Ощудляка** складаю **25.00** дол. на Український Музей. **д-р Ярослава Грабович**

В пам'ять дуже дорогої мені бл.п. **Олі Панчущин** — сестри мого бл.п. чоловіка складаю **25.00** дол. на Український Музей. **Меліянія Кривокульська**

Висловлюючи співчуття вельмишановним подружжю **Іванові й Олександрі Ратичам** замість квітів на могилку **Юліяни**, дороженької **Пуні**, склали на потреби Українського Музею в Нью-Йорку **200.00** дол. **Маріян І Іванна Коць**

В пам'ять **Юліяни Марії Ратич** доньки **Олега** і **Іванни Ратичів** складають на Будівельний Фонд Українського Музею **100.00** дол. **Стефан І Іванна Рожанковські**

У пам'ять св. п. **Володимира Роговського** складаю **50.00** дол. на Український Музей в Нью-Йорку. **Зеном Питляк**

Замість квітів недавно спочилого **Володимира Роговського** складають **25.00** дол. на Український Музей. **Надія І Ярослав Бігуни**

Замість квітів на могилу бл.п. **Володимира Роговського** складаю **10.00** дол. на Український Музей в Нью-Йорку. **Василь Матіляш**

У пам'ять нашої дорогої мами й тети бл.п. **Олени Сас** котра відійшла від нас 11-го лютого 1986 р. складаємо на Український Музей **200.00** дол. Син **Богдан** з дружиною **Олею**, син **Роман**, внук **Юрко**, сестрінок **Володимир Ціханський** з дружиною **Ярославою**.

В пам'ять бл.п. **Олени Сас** складаю **200.00** дол. на Український Музей в Нью-Йорку. **Пані Ціханська**

В пам'ять бл.п. **Олени Сас** складаю **25.00** дол. на Український Музей в Нью-Йорку. **Богдан Артимішин**

В пам'ять бл.п. **Олени Сас** складаємо **20.00** дол. на потреби Українського Музею в Нью-Йорку. **Дарія Хухра І Таня Пах**

В пам'ять моєї дорогої невіджалуваної приятельки сл.п. **д-ра Лідії Сеницької** складаю **100.00** дол. на цілі Українського Музею в Нью-Йорку. **Марія Савицька**

Замість квітів на могилу бл.п. **Діонізія Смотровича** складаємо **20.00** дол. на Український Музей в Нью-Йорку. **Стефанія І Іван Цюлко**

В пам'ять бл.п. **Петра Смука** склали **10.00** дол. на Український Музей в Нью-Йорку. **Члени 32-го Відділу СУА**

Як нев'ялий вінок в пам'ять мого брата, бл.п. д-ра Михайла Сосновського на могилу, складаю **30.00** дол. на Український Музей в Нью-Йорку. **Анна Федорак**

В пам'ять св. п. **Зеновія Стефанишина** складаю **20.00** дол. на Український Музей. **Маруся Стефанишин І діти**

Замість квітів на свіжу могилу бл.п. **Івана Тарнавського**, мого хресного батька, складаю **25.00** дол. на Будівельний Фонд Українського Музею, а родині висловлюю глибоке співчуття. **Теодозія Федак з родиною**

У світлу пам'ять бл.п. **Василя І Стефана Харів** братів **Анни Вішки**, членки 71-го Відділу СУА в Джерзі Сіті склали на Український Музей: **30.00** дол. — **Анна Вішка; 20.00** дол. — 71-ий Відділ СУА; по **5.00** дол.: **Стефанія Цюлко, Марія Куцый, Галина Білик, Галина Гаврилюк, Катерина Коць, Параскевія Шеремета, Клавдія Салюк, Ніна Ковбаснюк, Марія Мацяк, Стефанія Мацяк, Анастасія Сибий, Ольга Литвинка, Стефанія Білоус; 4.00** дол. — **Катерина Гадевич; 3.00** дол. — **Ольга Заліско; по 2.00** дол. — **Олена Броварна, Анна Струк, Анна Гайдук, Христіна Кахнич, Ольга Вітер, Марія Батюк; 1.00** дол. — **Ольга Загайкевич.**

Замість квітів на свіжу могилу бл.п. **Наталії Хоманчук** складаємо **25.00** дол. на Український Музей. Чоловікові **Миколі** й синам з родинами висловлюємо глибоке співчуття. **Марія І Сильвестер Мартоки**

Замість квітів на могилу дорогої бл.п. Наталії Хоманчук на Український Музей **10.00 дол.** склали Роман і Ірена Левицькі

В пам'ять мами Михайлини Чайковської складає на Український Музей **50.00 дол.** Олександра Яцкевич

Замість квітів в пам'ять мого вуйка бл.п. Теодора Школьніка, складаю **100.00 дол.** на Український Музей. Володимир Школьнік

У пам'ять бл.п. Володимира Юрвака складаємо **50.00 дол.** на Будівельний Фонд Українського Музею. Володимир і Анастасія Мерецьки

Замість квітів в пам'ять св.п. Марії Ярошенко, мами Надії Савчук, Голови Окружної Управи СУА в Нью-Йорку, пожертвували на Український Музей в Нью-Йорку: по **50.00 дол.** — Сяня і Євген Горелики, Євген і Євгенія Івашкови, Галя і Андрій Ленці, Надія і Богдан Савчуки; по **25.00 дол.** — Роман і Ольга Гаєцькі, Дарія Генза, Роман і Марта Данилюки, Микола і Олександра Крумшини, Іван і Ярослава Лучечко, Юрій і Ольга Пастернаки, Ярослав і Марія Томоруг, Мирослав і Надія Шмігель; по **20.00 дол.** — Микола і Зірка Галів, Григорій і Іна Груба, Марія Костек, Микола і Параня Остапки, Роман і Оксана Прус, Марія Соробей, Павло і Дана Турчини; **15.00 дол.** — Ірена Стецьків-Бехтольд; **10.00 дол.** — Михайло і Олександра Юзенів. Разом **565.00 дол.**

Замість квітів на могилу Марії Ярошенко, мами Надії Савчук, складаю **25.00 дол.** на Український Музей в Нью-Йорку. Оксана Ленець

ПОПРАВКИ

Справляємо помилку, яка появилася в "Нашому Житті": Повинно бути:

У світлу пам'ять проф. Ірини Лезоугубської нашої незабутньої дорожньої кузини в першу річницю її смерті на Україні у Львові, складаємо **100.00 дол.** на Український Музей в Нью-Йорку.

Оксана Рак і Марта Ярош
з родинами

Перепрошуємо панство Марію Когутяк-Гладку з чоловіком інж. Орестом Гладким, що помилково помістили пана Гладкого ім'я як Олега. Повинно бути:

Замість квітів в пам'ять брата бл.п. інж. Ярослава Когутяка складаю **1000.00 дол.** на Будівельний Фонд Українського Музею в Нью-Йорку.

Марія Когутяк-Гладка з чоловіком
Орестом Когутяком

Перепрошуємо мгр. Лідію Хому що в оголошенні її пожертви в сумі **1000.00 дол.** на Український Музей, ми підписали її "Лідія Хома". Повинно бути:

1000.00 дол. на Український Музей склала мгр. Лідія Хома.

ПРЕСОВИЙ ФОНД

ЗАМІСТЬ КВІТІВ

В пам'ять моєї дорогої мами бл.п. Юліяни Белей складаю **15.00 дол.** на передплату "Нашого Життя" для "Бабусі". Люба Домбчевська

В пам'ять бл.п. Розалії Блонарович мами членки 13-го Відділу Лідії Кий, та в пам'ять Анни Голубицької сестри членки 13-го Відділу СУА Емілії Павлюк складаємо **20.00 дол.** на Пресовий Фонд "Нашого Життя". Членки 13-го Відділу СУА, Честер, Па.

Замість квітів на свіжу могилу бл.п. Лідії Шуль Богдан, доні нашої членки Віри Шуль, на Пресовий Фонд "Нашого Життя" членки 1-го Відділу СУА пожертвували **233.00 дол.; 50.00 дол.:** Віра Шуль, **20.00 дол.:** Михася Баран, **15.00 дол.:** Анна Натина, по **10.00 дол.:** Люба Дармограй, Марія Мотиль, Леся Гой, Стефанія Гуменюк, Євгенія Вацик, Іванна Жовнір, Михайлина Книш, Софія Салдан, Люба Ярема, Ганя Серант, Лідія Завада, Стефанія Лешко, по **5.00 дол.:** Розалія Стадник, Дарія Чижик, Оля Кузьмин, Дуня Кріль, Марія Федірко, по **3.00 дол.:** Анна Качарай. Родині висловлюємо наші щирі співчуття. Управа й членки 1-го Відділу СУА

В пам'ять бл.п. д-р Бригуна, батька Оксани Соколик, складаю **10.00 дол.** на Пресовий Фонд "Нашого Життя". Ольга Ліщинська.

Замість квітів на могилу бл.п. д-р Миколи Гнатчука, який помер 28-го грудня 1985 р. складають **20.00 дол.** на Пресовий Фонд "Нашого Життя". Дружині Ірені та цілій родині висловлюють глибоке співчуття. Євгенія і Марія Ціски.

В пам'ять бл.п. д-ра прав Любомира Макарушки батька нашої членки Лідії Ярославич складаємо **25.00 дол.** на Пресовий Фонд "Нашого Життя", а родині Покійного глибоке співчуття. Управа й членки 78-го Відділу СУА, Вашингтон

В пам'ять бл.п. Юліяни Ратич доні д-р Іванни та д-р Олега Ратичів складають на Пресовий Фонд "Нашого Життя" члени Екзекутиви — по **25.00 дол.:** Марія Томоруг, О. Кіршак; **20.00 дол.:** Ірена Чайківська; по **10.00 дол.:** Іванна Рожанковська, Марта Данилюк, Ліда Гладка, Марта Богачевська-Хомяк, Люба Артимішин, Марія Савчак, Розалія Полчій, Ірина Куровицька, Марія Радович

Замість квітів на свіжу могилу бл.п. Юліяни Ратич доні д-р Іванни та д-р Олега Ратичів складають **50.00 дол.** на Пресовий Фонд "Нашого Життя". Працівники канцелярії СУА

Замість квітів на свіжу могилу бл.п. Юліяни Ратич, складають на Пресовий Фонд "Нашого Життя" **30.00 дол.** Управа й членки 4-го Відділу СУА

Замість квітів на свіжу могилу бл.п. Юліяни Ратич складаю на Пресовий Фонд "Нашого Життя" **30.00 дол.** д-р Богдана Свистун

В пам'ять покійної бл.п. Юліяни Ратич складаємо **25.00 дол.** на Пресовий Фонд "Нашого Життя", опечаленим батькам, д-р Іванні та д-р Олегові Ратичам складаємо наші щирі вислови співчуття. Ольга і Ярослав Городецькі

Замість квітів на свіжу могилу передчасного відходу молоденької бл.п. Юліяни Ратич, донечки мого товариша — рогатинця д-р Олега Ратича та довголітньої працівниці СУА д-р Іванни складаю **20.00 дол.** на Пресовий Фонд "Нашого Життя". Марійка Мартинюк з родиною

Замість квітів на могилу нашої дорогої приятельки бл.п. Стефи з Гайдукевичів-Миськів-Савки, складаємо **10.00 дол.** на Пресовий Фонд "Нашого Життя". Чоловікові й синові Покійної та родині висловлюємо наші найглибші співчуття. Наталія і Михайло Клецьорі

В пам'ять бл.п. Олени Сас з Медичьких, тети нашої членки Ярослави Ціханської, група членок 89-го Відділу в Кергонксоні склала на Пресовий Фонд "Нашого Життя" **40.00 дол.** по **5.00 дол.:** Стефанія Барановська, Галина Хамупа, Зеновія Ковальська, Ольга Денисенко, Мирослава Кондра, Лідія Яців, Александра Яців, Михайлина Бігун

Замість квітів на свіжу могилу членки 47-го Відділу СУА в Рочестер, Н.Й. бл.п. Стефанії Шереметі пересилаємо даток на Пресовий Фонд "Нашого Життя", а родині складаємо вислови глибокого співчуття. По **10.00 дол.:** Анна Буцєрка, Люба Домбчевська, Анастасія Смеречинська; по **5.00 дол.:** Ірина Гафткович, Марія Крамарчук, Іванна Мартинець; Віра Мотика, Ірина Михайлюк, Мирослава Приймак, Ірина Руснак, Тетяна Шутер; по **2.00 дол.:** Галина Павлічко. Членки 47-го Відділу СУА, (ім. Лесі Українки, Рочестер, Н.Й.)

Замість квітів на свіжу могилу бл.п. **Ярка Яреми**, чоловіка нашої членки Люби Яреми, членки 1-го Відділу СУА пожертвували **279.00** дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя" **179.00** дол. і на виховання священників в Бразилії **100.00** дол. **20.00** дол.: Михася Баран; по **10.00** дол.: Павлина Васюта, Розалія Палюх, Лена Микитич, Стефанія Лешко, Леся Гой, Анна Натина, Марія Мотиль, Лідія Магун, Наталія Мітрінга, Стефанія Гуменюк, Катруся Папуга, Анна Баран, Марія Качунь, Анна Кадиляк, Люба Дармограй, Пазя Легевич, Марія Савицька, Ганя Серант, Іванна Мачай, Марія Андрушків; по **5.00** дол.: Дарія Чижик, Соня Костюк, Розалія Стадник, Дарія Мудра, Соня Вацки, Мирослава Филевич, Марія Синиця, Стефанія Семущак, Осипа Дудинська, Євгенія Вацки; по **2.00** дол.: Ева Гарайда, Анна Кривуцька, Марія Федірко, Марія Касіян; **1.00** дол.: Марія Шарабура. Родині висловлюємо щирі співчуття. Управа й членки 1-го Відділу СУА

ПОДЯКИ

Нешасливий випадок та стареча недуга викинула нас як подружжя одночасно з громадського життя та вкинули до шпиталю, а пізніше не послабло наше важко становище й поза шпиталем. Але знайшлися серед наших приятелів та знайомих добрі люди, які полегшували наші страждання, відвідуючи нас у шпиталі, приносили нам квіти, надсилаючи нам листи з співчуттям тощо, а деякі членки 28-го Відділу СУА допомагали та й далі допомагають нам ділами. Тож ми не можемо не подякувати і тим, що втішали нас у шпиталі, і тим, що допомагали нам ділами. З цих останніх ми хочемо особли-

во глибоко подякувати мешканцям нашого села "Чізкейк Віпледж" Ірені Федевій, Славі Олесницькій та Марії Храпливій. З вдячності складаємо **25.00** дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя". Наталія та Василь Чапленко

Складаю щирю подяку 62-му Відділові СУА в Глен Спей за співчуття та пожертву на Пресовий Фонд "Нашого Життя" в пам'ять мого покійного чоловіка **Осипа Ховайла**. Пересилаю чек у сумі **15.00** дол. на передплату "Нашого Життя" для "Бабусі". **Юлія Ховайло**

В світлу пам'ять моїх покійних батьків, брата й сестри пересилаю через 82-ий Відділ СУА **50.00** дол. на сиротинець у Бразилії. **Стефанія Штайден-Ушак**

В третю річницю смерті мгр фармацевта **Даріє з Кузівих Хилля** і 14 річницю д-р **М. Хилля** наших приятелів складаємо **50.00** дол. на сиротинець в Бразилії. **В.І. Копачі**

Замість квітів на свіжу могилу **Віктора Яворського**, складають **10.00** дол. на потреби в Бразилії, а родині висловлюють щире співчуття. **Тетяна Кіржецька-Ясіньська з мамою**

В пам'ять брата бл.п. **Мирона Жарського** складаю **25.00** дол. на видання книжки дитячої творчості у 1000-ліття Християнства в Україні через 64-ий Відділ СУА. **Ольга Дзядів**

Замість квітів на свіжу могилу бл.п. д-ра **Адама Якимова**, дорогого чоловіка нашої членки Лідії складаємо **10.00** дол. на видання книжки дитячої творчості з нагоди 1000-ліття Хрищення України. Управа **64-го Відділу СУА**

СТИПЕНДІЙНА АКЦІЯ СУА

Вплатили від 1-го до 31-го березня 1986 р.

1,000.00 дол.: Н.Н.

600.00 дол.: Н.і К. Яремко, Алленвілл

598.14 дол.: Д. Кошарич, Н. Клярк, А. Атаманюк (через С.О. СУАвстралія ім. Х. Кононенко)

450.00 дол.: Величко (стипендія)

400.00 дол.: В. і М. Кіць, Франклін Парк (через 96-ий Відділ СУА)

300.00 дол.: 10-ий Відділ СУА, Братство Дивізіонників, Ірвінгтон; Е. Вишнитська, Ельмвуд Парк (через 29-ий Відділ СУА); Н. Кліш, Філядельфія; А. Литвин, Саут Рівір; М. Мельник, Монтроз; М. Пастушенко, Вудгейвен; Н. Прятка (через С.О. СУАвстралія ім. Х. Кононенко), Е. Федів, Кліфтон; І. Федів, Кліфтон

250.00 дол.: 83-ій Відділ СУА, Т-во Інженерів, Чикаго (через 29-ий Відділ СУА); Український Народний Дім, Нью-Гейвен (через 108-ий Відділ СУА); З. Воробець, Ньюарк (через 28-ий Відділ СУА); О. Калімон, Чикаго (через 29-ий Відділ СУА); Р. і М. Кецапа, Парк Рідж (через 22-ий Відділ СУА); В. і Л. Кіє, Вашингтон (через 13-ий Відділ СУА); О. Мигаль, Воррен; С. і Е. Новаківські, Філядельфія; М. Онишкевич, Ірвінгтон; І. Охримович, Нью-Провіденс (через 86-ий Відділ СУА); М. Пирський, Нью-Йорк

225.00 дол.: 86-ий Відділ СУА

210.00 дол.: М. і Л. Прокопи, Нью-Йорк

200.00 дол.: Н.Н., 13-ий Відділ СУА, 97-ий Відділ СУА, І. Вовк, Парма (через 33-ий Відділ СУА); Х. Горчинські, Чикаго (через 29-ий Відділ СУА); С. Гулік, Джіард (через 33-ий Відділ СУА); О. і Н. Даниші, Сіател; д-р Р. Демус, Мокена; С. Жуковська, Воррен (через Округу СУА Дітройт); В. і А. Кравчуки (через 86-ий Відділ СУА), д-р А. Креденсер-Ярош, Ірвінгтон (через 61-ий Відділ СУА), Л. Ланичак, Мейплвуд (через 86-ий Відділ СУА); А. Литвин, Саут Рівір; Й. Литвиншин, Гінсдейл (через 29-ий Відділ СУА); Л. Медицька, Парма (через 33-ий Відділ СУА); І. Микитюк, Чикаго (через 29-ий Відділ СУА); П. і Т. Панкевичі, Нью-Брансвік (через 65-ий Відділ СУА); д-р В. Савчук, Гамтрамік; д-р М. Сагайдак, Сeven Гіллс (через 33-ий Відділ СУА); М. і С. Слободяни, Едісон (через 65-ий Відділ СУА); О.

Стеранка, Іст Гановер, (через 86-ий Відділ СУА); д-р С. Стецура, Парма (через 33-ий Відділ СУА), О. Татомир, Левітон; д-р В. і п. Н. Шкільники, Акрон (через 33-ий Відділ СУА)

150.00 дол.: В. Барагура, Вудгейвен (через 64-ий Відділ СУА), Р. Грабець, Парма (через 33-ий Відділ СУА); *через 97-ий Відділ СУА*: О. Правак, Бофало, Л. Самотовка, Тонаванда

100.00 дол.: Я. і Б. Бігуни, Мейплвуд (через 28-ий Відділ СУА); А. Ганицький, Бофало (через 49-ий Відділ СУА); М. і Т. Денутати (через 49-ий Відділ СУА); П. і М. Лешчизини, Рочестер; О. Салдат, Амгерст (через 49-ий Відділ СУА); Б. і Р. Федасюки, Берклей Гайтс (через 86-ий Відділ СУА)

50.00 дол.: І. і М. Галій, Вінлянд; О. Городиська, Т. Лаба, Чикаго; Х. Мельник, О. Татомир

30.00 дол.: Р. Петрів, Бофало (через 49-ий Відділ СУА)

20.00 дол.: *через 33-ий Відділ СУА*, Парма: В. Баклядинська, О. Волошин, А. Глинська, С. Городиська, Е. Дубас, І. Кашубинська, І. Кріса, Д. Кузьмін, І. Лихоліт, А. Стецяк

10.00 дол.: Е. Ковтало, Бофало (через 49-ий Відділ СУА), Р. Найт, Матаван (через 92-ий Відділ СУА)

Щиро дякуємо,

Таїсса Турянська,
скарбничка комісії стипендій СУА

В пам'ять бл.п. дорогої доні й сестри Лесі Анни Слободян спонсорує стипендію Вероніці Любачевській у Бразилії через Стипендійну акцію СУА. **Михайло, Марія і Соня Слободяни**, через 65-ий Відділ СУА

В пам'ять моєї дорогої і незабутньої доні бл. п. **Христини Ярош** складаю **200.00** дол. на Стипендійну акцію СУА в Бразилії. д-р **Александра Креденсер-Ярош** (через 61-ий Відділ СУА)

В треті роковини смерті бл.п. **Софії з Терешкевичів Татомир** складаємо **350.00** дол. на Стипендійний Фонд СУА в її імені для українських студентів університету в Бразилії. **Олександр Татомир, Христиня Мельник, Остап Татомир, Олександра Городиська**

Від Редакції

Редакція не приймає матеріалів не підписаних авторами та застерігає за собою право скорочувати статті та правити мову.

Статті, підписані авторами, висловлюють їх власні погляди, а не погляди редакції. Редакція не буде містити невічливих образливих для когонебудь висловів. Рукописів не звертаємо. Анонімів не читаємо.

Редакція приймає у вівторок, середу, четвер і п'ятницю від 10 — 1 від 3 — 6. В інших годинах за домовленням: тел: (212) 674-5508. Адміністрація (212) 533-4646.

Адреса: 108 SECOND Ave., New York, N. Y. 10003

Докінчення із ст. 6: ОЛЬГА ПЕТЛЮРА

Похорон мала величавий, гідний дружини Отамана. Не тільки домовина, але й ціла церква потопала в квітах. Людей було дуже багато. На цвинтарі домовину опустили в гробовець, де вже давно чекали на неї чоловік і дочка. Врешті об'єднала їх французька земля.

Ольга Петлюра, дружина Головного Отамана УНР заповнила собі місце в історії України. Та крім того, як людина великих християнських чеснот, прикладом свого життя заслужила собі на місце в серці кожної української людини.

У попередньому числі подали статтю про Олену Кисілевську та уривок з її книжки, але ніде не згадали, що в цьому році відзначаємо 120-ліття від дня народження цієї відомої громадської діячки. Заохочуємо відділів ближче познайомитися з її працею.

У поточному числі "Нашого Життя" містимо першу частину статті сина Олени Залізнякової, який описує їхнє родинне життя

ПОПРАВКИ

У січневому числі "Нашого Життя" за 1986 р., на ст. 22 був поданий неправильний підпис жертводавця. Текст має бути такий:

В пам'ять дорогих мені осіб — мамі Софії Остапчук та сестри Галини Хабурської жертвую 50.00 дол на Фонд СУА ім. Олени Лотоцької через 47-ий Відділ СУА в Рочестері, Н.Й. Ростислава Стеців

У лютневім числі журналу на ст. 19 є список відділів, які мають 100-відсоткову передплату "Нашого Життя" за 1985 рік. Поміщено, неправильно, що 47-ий Відділ СУА належить до Південної Округи, МАЄ БУТИ ОКРУГА ПІВНІЧНОГО НЬЮ-ЙОРКУ.

"OUR LIFE" Magazine (USPS 414-660) is published monthly — except July & August combined by Ukrainian Women's League of America, Inc. at 108 Second Ave., N.Y. 10003

Subscription in the United States of America \$15.00, half year \$8.00, single copy \$1.50.

COUNTRIES OTHER THAN U.S. (with the exception of South America) may send the subscription in their currency, which will equal the amount of 15.00 American dollars.

ПЕРЕДПЛАТА В США: річна... 15.00 дол. піврічна 8.00 дол. Поодиноке число 1.50 дол.

КРАЇНИ ПОЗА МЕЖАМИ США (за винятком Південної Америки) можуть вплачувати у своїх валютах, в сумі яка дорівнює вартості 15.00 американських доларів.

Printed in U.S.A. by Computoprint Corporation 335 Clifton Ave., Clifton, N.J., 07011

©Copyright 1983 Ukrainian Women's League of America, Inc.

"Second-Class Postage Paid at New York, N.Y and at additional mailing offices" (USPS 414-660)

108 Second Ave. New York, N.Y. 10003

ADDRESS CORRECTION REQUESTED

ISSN 0740-0225

INTERNATIONAL STANDARD SERIAL NUMBERING

*Київський взір з колекції Українського Музею в Нью-Йорку. Вишивати нитками Д.М.С. чорними та червоними ч. 321. Рисувала Ольга Трачук.
Kievan pattern from the Ukrainian Museum collection in New York. Embroider with black and red (D.M.C. 321) threads.
Pattern copied by Olga Tratchuk.*